

=====

INFORMACE O CHARTĚ 77

ročník osmy /1985/ - č. 10

od 11.září 1985 do 7.října 1985

=====

str.

Dokument Charty 77/22/1985 /K výstavbě vodních děl Gabčíkovo-Hagymaros/.....	1
/23/1985 24.narozeniny Jaroslava Sciferta..	3
/24/1985 Spisovatelé a Charta 77 budapešťskému fóru.....	4
Sdělení VONS č.466 /Proces s písničkářem Josefem Nosem/.....	6
č.467 /Policejní akce proti Jazzové sekci/.....	7
č.468 /Proces s Petrem Cibulkou znova odročen/..	7
č.469 /Další trestní stíhání Stanislava Pitaše zastaveno/.....	8
č.470 /Rozsudek nad P.Kozánkem a Z.Kotrlým pravomocný/.....	8
č.471 /Hlavní líčení v trestní věci proti Janu Kellerovi/.....	9
č.472 /Petr Cibulka odsouzen/.....	9
č.473 /Odročení hlavního líčení s J.Nosem/.....	9
č.474 /Hlavní líčení s Janem Kellерem odročeno/.....	10
č.475 /Případ ing.Pavla Křivky z Pardubic/.....	10
Jan Šimsa: Poznámky k obžalobě Jana Amose Kellera.....	11
Podpisová akce za Jana Kellera.....	13
Dopis katolického kněze V.Malého ministru vnitra ČSSR v.Vajnarovi.....	14
Jan Šimsa: Vady karatele.....	15
Maďarský výbor na obranu Miklóse Duraye se rozpustil.....	16
Z materiálů FIDH.....	18
v samizdatu nově vyšlo.....	19
Krátké zprávy /odvolání podpisu Charty 77 - PARAF - REFLEXE - Komentáře - česká Opinie - Jazzová sekce ministra kultury/.....	21
Ludvík Vaculík: Srpnový den /fejeton/.....	22

=====

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2 - Vinohrady

=====

Charta 77/22/1985 /K výstavbě vodních děl Gabčíkovo - Nagymaros/

Předsednictvu federální vlády ČSSR

Kruh Dunaj, maďarské ekologické hnutí, se na nás obrátil s výzvou k čs. veřejnosti, která se zabývá výstavbou vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros. Přiložil též rozbor ekologické situace, která výstavbou vzniká. Zásahy do podunajské krajiny mohou mít neodčinitelné následky nejen pro nás, ale pro další generace. Proto jsme se rozhodli oba texty publikovat. Vyzýváme přitom všechny, kdo mohou přispět svými znalostmi, aby se zapojili do diskuse o tomto tématu. Vyzýváme rovněž státní orgány, aby se vši odpovědností znovu prozkoumaly vzniklou situaci a rozhodly v zájmu Československa a Maďarska.

V Praze 13. září 1985

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Eva Kantúrková
mluvčí Charty 77

Petruška Šustrová
mluvčí Charty 77

Už sedm let, od doby, kdy začala stavba gabčíkovské přehrady, už sedm let není na žitném ostrově mír: člověk vede válku proti přírodě. Podle bulletinu, vydaného v r. 1980 slovenský a maďarský okresním střediskem pro vzdělávání dospělých v Dunajské Stredě, "se splní dávná touha lidí na žitném ostrově: úplně si podmanit prastarý živel, vodu, Dunaj". V této válce se však dá jen prohrát. "Nedělejme si velké iluze o vítězstvích nad přírodou. Za každý takový triumf se nám příroda pomstí... Fakta nás upozornují na to, že si přírodu ani zdaleka nemůžeme podmaňovat tak, jako si dobyvatel podmaňuje cizí národ," napsal v devatenáctém století Engels. Projektanti a stavitelé gabčíkovské hydroelektrárny se však nyní, koncem dvacátého století, chovají k přírodě a člověku na žitném ostrově jako cizí dobyvatelé. Podle zprávy ÚJ SzS 1/ v čísle z 13.8.1984 stavba přehrady úplně změnila život obce Vojky nad Dunajem. Vesnice, kterou kanál odřízl od ostatních částí žitného ostrova, žije půldruhé desítky let v naprosté nejistotě a od doby, kdy je tam zakázána soukromá výstavba, lidé, zejména mladí, odtamtud utíkají. Lidé nucení opustit svoje domovy přece však jen nějak přežijí, kdežto lužní lesy a Dunaj, "životadárná řeka", jsou odsouzeny k smrti. Místo lužních lesů se bude v budoucnosti až po Hrušov rozkládat hráz a na místech, kudy povede plavební dráha vybetonovaným bočním kanálem, stromy uschnou. Nedělní ÚJ SzS ze 6. července 1984 připomíná osud lužních lesů v Podunajských Biskupicích: "Tyto lesy uschly proto, že v důsledku technických zásahů klesla hladina spodních vod o 3 až 4 metry. Spodní vody se ze svrchní půdní vrstvy stáhly níže, do hlubší štěrkovité půdy. Svrchní půdní vrstva přestala být zásobena pitnou vodou. "Stromy trpí nedostatkem vody," píše ÚJ SzS, "vegetace se udržuje při životě pouze srážkami, které však nestačí různým druhům topolů a vrb, poměrně náročným na vláhu. Něco podobného se dá předpokládat i na úseku Hrušov - Gabčíkovo," říká ÚJ SzS a zdůrazňuje: "Je potřeba vystavět takový systém kanálů a hrází, který udrží hladinu spodní vody na požadované úrovni." Podle názoru maďarských vodohospodářských výzkumníků se však nyní nedá dokázat, zda může takový systém kanálů spolehlivě fungovat: o otázce by mohl rozhodnout další výzkum, který by trval dalších deset let. Systém podobné povahy, o jakém uvažuje maďarská strana, by ani nebyl schopen vyřešit doplňování lesů vodou a právem lze předpokládat, že situace nebude jiná ani na žitném ostrově. Sám o sobě by vysoký stav hladiny spodní vody rovněž nestačil, protože by jistě přestaly záplavy, které každoročně doplňují zásoby živných látek v lesní půdě. Podle výzkumu slovenských biologů by vyhynutí lužních lesů v inundacním území omezilo i výskyt některých živočišných druhů a úbytek dravců by mohl mít za následek hromadné přemnožení hlodavců.

Zánik lesů na žitném ostrově by neznamenal jen ekonomické a ekologické ztráty: celá krajina by se proměnila v suchopář, nad nímž se v budoucnosti bude tyčit jen holý násep, betonový gabčíkovský kolos s "kolonádou" sloupu dálkového vedení. "Naše materialisticky založená doba se zpravidla nad poukazováním na estetické hodnoty jen usmívá. Jenže lokální přírodní prostředí je na druhém místě co do kontaktu s kulturou jednotlivých oblastí

hned po mateřské řeči. Každý národ je dnes spjat s oblastí, v níž žije, a znamenalo by hrubě prehližet naši spjatost s prostředím - v širším slova smyslu naši lásku k vlasti - kdybychom ji považovali za pouhou nostalgii, jejiž objekt můžeme kdykoliv obětovat hospodářským zájmem," píše místní biolog János Tóth v časopise Magyar Tudomány 2/ z listopadu a prosince 1984. Když už ale technokrati, stejně jako stroje, o mateřskou řeč a krajinu nedabají, proč jsou ochotni obětovat vodní bohatství pod nižinou za elektrickou energií, která se nedá jist ani pit? O nižině Žitného ostrova se často hovoří jako o obilnici Slovenska, dokonce jako o slovenské zemi Kanaán. V poslední době by bylo možné nazvat nižinu "džbánem vody pro Slovensko" - z něj by bylo možno naplnit sklenice více než milionů lidí křišťálově čistou pitnou vodou. Citujeme další úřední pramen: "Tato podzemní přírodní vodní nádrž je svými rozměry unikátní nejen u nás, ale i ve střední Evropě." Výzkumníci na základě důkladného desetiletého bádání tvrdí, že by při racionální spotřebě mohla po přelomu tisíciletí zásobovat pitnou vodou dobrou třetinu Slovenska, dokonce i část jižní Moravy. Podle některých názorů - až pět milionů obyvatel, "dočítáme se v Új Szö z 3. února 1984. Podle výzkumu se nejkvalitnější voda nachází pod oblastmi těsně při Dunaji, úměrně vzdálenosti od řeky je stále citelnější působení různých zdrojů znečištění, především nadmerného používání průmyslových hnojiv a místy i odpadových láttek ropného průmyslu. To všechno potvrzuje skutečnost, že se rychlou cirkulací spodní vody, doplněnou průsaky Dunaje, kdy během krátkého času řídí. Bude-li přehrada postavena, zanikne tato příznivá situace, protože po usazení bahna v nádrži a po odvedení Dunaje do vybetonovaného koryta mezi Hrušovem a Palkovičovem nebude už voda štěrkopísčité vrstvy Žitného ostrova doplněná prosakováním z Dunaje, a tím se postupně znečistí. Odpadové látky průmyslového a zemědělského původu se v této ohromné vodní nádrži zkonzentrují a voda se stane pro člověka nepožitelnou. S ohledem na vážné problémy s pitnou vodou na Slovensku bude tedy vodní elektrárna mít nejškodlivější vliv na zásoby pitné vody, protože - jak konstatuje i citovaný článek z Új Szö "jde o vodu výborné kvality, kterou lze použít k přímému zásobování obyvatelstva. Vodu tak kvalitní lze najít jen na deseti procentech slovenského území a převážně právě zde. Tato voda je pokladem i proto, že náklady na její přívod do rozvodného systému jsou nesrovnatelně nižší než náklady, které je nutno vynakládat na získání pitné vody úpravou povrchových vod."

V poslední době i čs. vláda souhlasí s tím, že vodní elektrárny negativně ovlivňují zásoby pitné vody, jak vysvítá mj. i z jejího odmítavého postoje k hainburšké přehradě: "Rokles vodní hladiny u soutoku Dunaje s Moravou narušuje ekologickou rovnováhu, škodlivě působí na ochranné hráze a ostatní vodohospodářské stavby, dále snižuje zásoby pitné vody na rozsáhlém území kolem Moravy a Dunaje." Kromě nebezpečí, které hrozí zásobám pitné vody, musíme obdobně, z hlediska budoucnosti, negativně hodnotit i vliv gabčíkovské hydroelektrárny na zemědělství. Je až zaražející, jak velká plocha zemědělské půdy "slovenská obilnice" má být obětována výrobě relativně nevelkého množství elektrické energie: především jde o plochu podél budoucího derivačního kanálu. V oblasti, již se výstavba týká, se rolnická zemědělská půda sníží o 4 762 hektary, samotné stavební práce zaberou 2 573 ha ornice. "Význam každé kilowatthodiny v energetické bilanci postupem času klesá, zatímco hodnota jednoho hektaru zemědělské půdy rychle stoupá", píše sovětský časopis Izvěstije z 20. října 1984 a poukazuje na to, že hektary až čtvereční kilometry v hodnotovém vyjádření pro statvitele vodních děl nic neznamenají, takže se na ně při vyčíslení ztrát ani nebude ohled. "V druhém čísle bratislavského zpravodaje Ochránce přírody z r. 1981 analyzuje Mikuláš Huba podrobně předpokládané ztráty, na něž při projektování gabčíkovské hydroelektrárny není brán ohled, a dosáví k závěru, že "všechny energie, kterou turbíny soustavy vodních děl vytvoří, by nestačila k důslednému odstranění aspoň části škod." Citované číslo Izvěstijí charakterizuje situaci, která platí i pro gabčíkovskou hydroelektránu, následovně: "ostatní zemědělská odvětví - zásobování vodou, dobrovodu, rybářství a zemědělství - na věci nejen nic nezískávají, ale

právě naopak: ztrácejí. K tomu však rozhodně není potřeba vytvářet tak obrovské elektrárny, gigantické přehrady a hráze. To vyžaduje jen energetika."

Úsek Dunaje kolem Žitného ostrova je pro celé Slovensko významný nikoli z energetického, ale ze zemědělského a vodohospodářského hlediska, z hlediska původní přírody. Pro rozvoj vodní dopravy a ochrany proti povodním je tato investice zbytečná. Značná část prací, které už byly vykonány, by se dala využít, kdyby byla místo předpokládaného neekologického derivacního kanálu vybudována hloubková plavební dráha, která by za nízké hladiny umožnila objet úsek brodu, při vysoké hladině by snižovala úroveň záplav. Ze nevyrobenou energii by se bohatě odškodnila záchrana stávajících hodnot.

Nezapomínejme: úrodná půda - také zásoba pitné vody - jsou zdroje, které se musejí neustále obnovovat, a jsou pro naše potomky nevyhnutelně nutné.

výzva k československé veřejnosti

Dunaj je náš společný přírodní poklad: Dunaj je symbol našeho společného osudu! Chraňme ho společně proti těm, kdo ho chtějí, nezávisle na národní příslušnosti, obětovat svým falešným ideálům, svému velikáštví!

"Ustířická industrializace padesátých let a dále trvající rabování hospodářství" způsobilo nenapravitelné škody v mnoha oblastech českých zemí, Slovenska i Maďarska. Výstavba vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros by způsobila takové nenahraditelné ztráty, které by stejnou měrou postihly všechny národy žijící u Dunaje.

Zásoba pitné vody pod územím Žitného ostrova a Malého Žitného ostrova může stačit pro pět milionů osob na čs. území /na Slovensku a na jižní Moravě/ a nejméně pro další tři miliony v Maďarsku a Rakousku by představovala rezervoár zdravé pitné vody. Kdyby byla využívána, bylo by, podle odhadu čs. odborníků, možné ušetřit minimálně jedenáct miliard korun.

Stavba vodních děl by však - podle čs. údajů - znamenala pro Československo více než půlmiliardovou škodu ve vodním hospodářství, v zemědělství, v rybném a lesním hospodářství a v ochraně přírody, a to je ještě většina následků stavby neodhadnutelná!

Máme právo se vyjádřit k tomu, jak bude formován náš osud! Jde o náš společný osud, o naši společnou budoucnost!

Vyzýváme československou veřejnost, aby vystoupila společně s námi na ochranu přírodních hodnot a dunajské oblasti. Kruh Dunaj

Pozn.red.: 1/Uj Szö /Nové slovo/deník, vycházející v maďarském na Slovensku

2/Magyár Tudomány - Maďarská věda

3/Malý žitný ostrov v Maďarsku /Szigetköz/

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Charta 77/23/1985 - 84.narozeniny Jaroslava Seiferta

V neděli 22.září 1985 navštívili mluvčí Charty 77 Jiří Dienstbier, Eva Kantúrková a Petruška Šustrová národního umělce a nositele Nobelovy ceny Jaroslava Seiferta, aby mu předali blahopřejný dopis k jeho osmdesátým čtvrtým narozeninám.

Drahý pane Seiferte,

přinášíme vám k 84.narozeninám, ze kterých se upřímně radujeme, pozdravy a přání všeho dobrého najen od velké obce chartistů, ale troufáme si promluvit i za statisíce lidí naší země, za něž nikdo veřejně nemluví. Dovolte nám, abychom Vám popřáli poněkud netradičně. Poslední dobou, protože dorůstají do let, kdy se dospívá, se nás mladí lidé nejmladší generace ptají, jak mají žít v obecné uzurpací činů i myšlenek, jaké si mají hledat místo ve světě, který je předem, aniž mohli jednat a říct nahlas svůj názor, zbabuje všech práv. "nozí hledají východisko v Bohu, ale cítí, že věc lidská a veřejná se jich dotýká.

Je těžko rádit, každá situace a lidská možnost v ní jsou jedinečné, ale protože láska k pravdě a vůle po svobodě mají dar lidí spojovat, je možné ve světě najít pro své chování příklad. Vaše zdrženlivost a nepatetičnost

se bude ji stě ošívat, ale přesto nám dovolte uvést jako jeden z příkladů veřejného působení život Váš: Vaše neutuchající holdování lásce a kráse: Vaši jasnou a veselou mysl: Vaše neústupné tíhnutí ke spravedlnosti a úctě k člověku: Vaš obdivný a čistý vztah k ženě: Vaše veřejné činy, které byly vždy neokázalé, ale pokaždé uskutečněné v pravou chvíli a na Vašem vlastním místě: Vaši smírnou vlivnost a Váš dar odhadnout vlastní možnosti: Vaši nevtírávou věrnost poznanému.

Kdo zná Vaše dílo a Váš životopis, druhý pane Seiferte, nahlédne též do ducha a životopisu českého národa. Váš příklad nám říká, že je na každém, na jeho silách, schopnosti a odhodlání, aby jeho národ neupadl do bezjemnosti a dějinné ztracenosti.

Jsme šťastní, že jsme i lepší, i velice zlá léta naší země mohli žít s Vámi.

22.září 1985

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Eva Kantúrková
mluvčí Charty 77

Petruška Šustrová
mluvčí Charty 77

xxxxxxxxxxxxxx

Charta 77/24/1985 - Spisovatelé a Charty 77 budapešťskému fóru

Zasláno čs.vládě a budapešťskému fóru KBSF

To roce 1968 začalo v Československu dlouhé období ničení všech významných hodnot svébytné národní kultury, v mnoha ohledech připomínající léta padesátá a leckde dokonce cosi horšího. Tato cílevědomá činnost, která nemá v dnešní Evropě pravděpodobně obdobu, je o to nápadnější, že probíhá v době, kdy se země sovětského bloku oficiálně rozešly se stalinismem, v době politické détente a posléze v době takzvaného "helsinského procesu".

Mnoho českých a slovenských autorů, žijících doma i v zahraničí, jakož i mnoho zahraničních pozorovatelů vytrvalo na tento děj, který je v dnešní Evropě přímo kuriózní, poukazuje a analyzuje ho; jeho různými konkrétními aspekty se už nejdou zabývala i Charty 77.

Budapešťské fórum - jako shromáždění konané z usnesení účastníků helsinské konference a orientované ke sféře kultury - nám dává novou přiležitost na tento jev upozornit.

Politická garnitura, kterou vynesla v Československu k moci intervence států Varšavské smlouvy v roce 1968, zahájila krátce po svém nástupu politiku systematického potlačování kultury. Z důvodů jen stěží srozumitelných a nevysvětlitelných ani přímou vůlí intervenujících států, začala trhat všechny nitky duchovní kontinuity našich národů a nelítostně potlačovat všechny kulturní projevy, které se sebemiň vymykají jejím ideologickým nárokům a narušují zjednodušený, primitivní obraz světa. Důsledky této politiky představují frontální a životně nebezpečný útok na samu duchovní, kulturní a tudíž i národní identitu československé společnosti.

Mnozí nejdou už zdůraznili, že tu jde o jakousi "vládu zapomnění": dějiny jsou falšovány, celé velké oblasti historických jevů a událostí zaměřovány nebo zkreslovány, význam bezpočtu důležitých osobnosti je popřán, pakliže je vůbec dovoleno o těchto osobnostech mluvit. Existuje dokumentace o tom, kolika tisícům vědců, umělců, publicistů a dalších osobností, které by se za svobodnejších poměrů tvůrce podílely na rozvoji národní kultury, je buď úplně nebo částečně zakázána nebo znemožněna činnost, kolik z nich je za svou dřívější práci pronásledováno, kolik z nich bylo za svá díla trestně stíháno a vězněno. Tisíce knih úřady vyřadily z knihoven a z knihkupectví, mnoho učebnic a slovníků dala moc přepracovat nebo zcela zničit, zakázala desítky filmů, to vše z důvodu často vskutku nicotných. Vše co se ještě může uplatňovat veřejně, je opředeno a svazováno nesmyslnou sítí byrokratického schvalování, téměř všechno, co stojí pro svou kulturní hodnotu za pozornost a co se dočkalo veřejného uplatnění, muselo být těžce vybojováno: početné kulturní instituce, od vědeckých ústavů přes univerzity až po umělecké svazy, byly postupně zcela ochromeny.

Tvůrčí potenciál společnosti a její hlad po suverénních a autentických kulturních hodnotách nelze přirozeně nikdy administrativní cestou nebo zásahy policie úplně potlačit. I dnes vznikají v Československu důležitá díla v nejrůznějších oblastech duchovního života a i dnes se těší velkému zájmu veřejnosti. Mnohdy však mohou vznikat a v některých oblastech dokonce vznikají výhradně jen mimo prostor oficiálně povoleného a schvaleného a jsou širší veřejnosti téma nepřípustná; významné domácí texty -vědecké i umělecké- se šíří v početných strojopisných opisech, pořizovaných se značnými riziky, anebo jsou publikovány v exilu. Mnohé kulturní podniky jsou možné jen na privátní nebo polověřejné půdě, vždy vystavené nebezpečí úředního nebo policejního zásahu. Většina zajímavějších děl, jež se mohla objevit zcela veřejně, byla těžce vyvzdorována a mnohdy tvrdě okleštěna cenzurními a autocenzurními zásahy. Přirozené vření kulturního života - jako hlavního způsobu sebereflexe společnosti - a přirozený styk tvůrců s publikem jsou tedy radikálně rozrušeny a mnohdy musí být obtížně suplovány různými náhradními a nedostačujícími formami. Výuka ve školách je přitom zcela podřízena ideologii, takže škola podává zkreslený obraz skutečnosti a deformeuje kulturní povědomí mladé generace.

Ale nejde jen o tyto zjevné, obecně známé a víceméně postižitelné způsoby, jimiž je podvazována a znemožňována kulturní seberealizace našich národů. Jde i o některé jemnější, tříž vycíslitelné, ale o to nebezpečnější úkazy. Celkové byrokratické sešněrování společnosti, potlačení přirozené plurality, jejich pestře strukturovaných zájmů, vytvoření jakéhosi stavu "bezdějnosti" /dějiny jsou nahrazeny úředním plánem akcí/, posílení obecného pocitu bezmoci, beznaděje, frustrace a nesmyslnosti každého tvůrčího společenského nebo občanského snažení, jakož i obsáhlé demoralizace, touto politikou způsobované, a prohlubující se pocit šedivosti a pustoty života, který ji provází - to všechno pochopitelně působí zhoubně i na kulturu, která je koncem konců vždycky výrazem ducha společnosti a zrcadlem své doby. Těžko bude kdy možné zjistit, kolik talentovaných lidí nemohlo nikdy vůbec cokoliv výrazného vykonat nikoliv proto, že jejich dílo bylo zakázáno, ale prostě proto, že vůbec nevzniklo, protože tato tísňivá životní atmosféra udusila jeho zárodek dřív, než se mohl rozvinout do zralého tveru. A těžko kdy bude možné zjistit, co by byli veřejně působící vědci a umělci vykonali, kdyby měli jen trochu víc svobody a kdyby právě tato dusivá atmosféra předem katastrofálně nepodstínila jejich tvůrčí možnosti.

Všichni vědci nebo umělci nemají přirozeně povahu na to, aby se dokázali tomuto globálnímu tlaku poměrů vzepřít, riskovat svou existenci a vstoupit do trvalé, otevřené a nelehké konfrontace se státním a policejním aparátem. A proč by také básník, malíř, hudebník, historik, sociolog, filozof či eseista mohl být zároveň bojovníkem a hrdinou? Není cosi zrůdného na poměrech, v nichž si tvůrčí svobodu, nezávislost a posléze jakýs takýs -byť jen náhradní a neúplný- kontakt s publikem mohou doprát jen lidé, kteří neváhají riskovat vězení? Není takový stav především obžalobou poměru, které ho rodí?

Předpokládáme, že budapešťské fórum má k dispozici nebo si může opatřit konkrétní dokumentaci stavu, na který se tu pokoušíme jen stručně a všeobecně upozornit. Je to stav neobhajitelný žádnými politickými argumenty. V samém středu Evropy už sedmnáct let moc obsáhle útočí na samu duchovní integritu a totožnost dvou národů s dlouhou kulturní tradicí. Tento útok přitom vede vláda, která podepsala Závěrečný akt z Helsink, mezinárodní smlouvy o lidských právech a jiné podobné dokumenty. Využíváme příležitosti konání budapešťského fóra a opírajíce se o jeho autoritu, chceme československé vládě připomenout závazky, které z téhoto dokumentu vyplývají. Podle našeho mínění je světová kultura ncdělitelná a její svobodný rozvoj by měl být starostí všech lidí dobré vůle.

V Praze dne 25. září 1985

Václav Černý, Václav Havel, Petr Kabeš, Karel Pecka, Jaroslav Seifert, Dominik Tatarka, Ludvík Vaculík

Jiří Dienstbier,mluvčí Charty 77,Eva Kantůrková,mluvčí Charty 77,Petruska Šustrová,mluvčí Charty 77,Jan Lopatka,člen kolektivu mluvčích Charty 77

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Sdělení výboru na obranu nespravedlivě stíhaných,čs.liga pro lidská práva:

Jména a adresy členů výboru na obranu nespravedlivě stíhaných byly zveřejněny ve sdělení VONS č.400,které vyšlo mj.v Info o Ch 77 v listopadu 1984.

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění ČSSR.

Sdělení č.466 /Froces s písničkářem Josefem Nosem/

Dne 5.10.1984 byl písničkář Josef Nos odsouzen senátem obvodního soudu v Praze 1,jemuž předsedala JUDr.Přibková,k trestu odnětí svobody na dva roky a podmíněnému odkladu na pět let a k peněžitému trestu ve výši 10 000,-Kčs.Byl obžalován z trestních činů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle §132 odst.1,2 b tr.zákona a příživnictví podle § 203 tr.zákona,protože "nejpozději od 4.8.1978 a nejméně do 12.8.82 vystupoval bez platné umělecké kvalifikace jako zpěvák a kytarista při veřejných vystoupeních za honorář,který neoprávněně účtoval ve smyslu vyhlášky č.40/70 §§ 18 a 21,svá vystoupení fakturoval fakturami řazavu hudebníků,pobočka Praha včetně režijních nákladů a za uvedené období měl z této činnosti čistý zisk ve výši nejméně 26 860,30 Kčs,přičemž současně účtoval pořadatelům v období nejméně od 30.6. 1978 do 22.4.1981 nejméně v 17 případech použití osobního motorového vozidla Dacia 1300,SPZ AN-39-98,ač k dopravě na místo vystoupení použil prostředků hromadné dopravy a takto získal částku nejméně ve výši 11 101 Kčs,přičemž po celé období,kdy se dopouštěl uvedeného jednání,nikde nepracoval,o práci se nezajímal a žil z peněz,které získal popsanou trestní činností."

Dne 15.2.1985 proběhlo u městského soudu v Praze za předsednictví JUDr.Zdeňka Bureše odvolací řízení.Prokurátor navrhoval nepodmíněný trest odnětí svobody,peněžitý trest a uvalení ochranného dohledu.Obhájce JUDr. Neumann vyvrátil všechny body obžaloby a požádal,aby byl Josef Nos v plném rozsahu zproštěn viny.Podle obhajoby Josef Nos dostal oznámení o nesložení kvalifikační zkoušky na předtiskném formuláři bez rádného razítka a podpisu odpovědné osoby,a proto tento dokument neměl právní platnost.Sdělení se tykalo odnětí kvalifikace v oboru instrumentace,nikoli v oboru zpěv.Zkoušky pro obor zpěv složil obžalovaný v roce 1977.Josef Nos honoráře rádně přihlašoval a platil z nich daně podle předpisů.Fakt, že umělecká agentura po čtyři roky nezasáhla proti činnosti Josefa Nose, svědčí o tom,že nešlo o protizákonou činnost.Šlo o činnost,jež byla rádně evidována a propagována plakáty po území celé ČSSR.Nelze ji tudíž kvalifikovat jako nedovolené podnikání."Pro Josefa Nose byla rádným zdrojem obživy, a proto se nedopustil ani trestního činu příživnictví.Jediné, čeho se Josef Nos dopustil,bylo porušení předpisů o účtování jízd osobními vozidly.Z výpovědi svědků však vyplynulo,že se nejednalo o rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví,protože se na místo vystoupení vskutku dopravoval osobními automobily,byť jinými,než uvedl ve vyúčtování.

Senát městského soudu zrušil rozsudek první instance a vrátil věc obvodnímu soudu k dožetření.

Nové hlavní líčení se bude konat u obvodního soudu v Praze I na Ovocném trhu 20.září 1985 ve 12,30 v 1.patře,č.dveří 126.Obžalobu bude zasupovat JUDr. Florián.

Josef Nos,nar.16.5.1949,bytem Praha 4,Chaloupkova 1362,nyní lektor angličtiny a francouzštiny a kursu jógy,byl v minulých letech mnohokrát terčem pozornosti orgánů SNB při různých neformálních setkáních a koncertech,při nichž dovedl vytvořit příjemnou atmosféru pro mladé lidi zabývající se folkovou hudbou.Obsahem i stylem svých písni se Josef Nos vymyká oficiální propagandistické tvorbě: proto neustálé zásahy orgánů SNB,které nyní vrcholí vykonstruovaným soudním procesem.

16.9.1985 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných,čs.liga pro lidská práva,člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č.467 /Policejní akce proti Jazzové sekci/

Na základě usnesení vyšetřovatele "B npor.JUDr.Fialy byly dne 2.9.1985 provedeny domovní prohlídky v místnostech Jazzové sekce Pražské pobočky Svazu hudebníků ČSR a v bytech jejich funkcionářů Vladimíra Kouřila, Josefa Skalníka, Karla Srpa a Vlastimila Drdy. Domovní prohlídky, k nimž dal souhlas prokurátor městské prokuratury v Praze JUDr.Jan Vydrná, proběhly v rámci trestního stíhání ve věci /tj.zatím nikoliv proti konkrétní osobě/, zahájeného dne 26.7.1985 pro trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky /§ 127, odst.1 tr.zákona/. Ačkoliv jejich cílem bylo podle usnesení vyšetřovatele nalézt "doklady, ze kterých je možné zjistit skutečnosti nezbytné pro posuzování stíhaného jednání", která má spočívat v "zajišťování dodávek prací a služeb pro socialistické organizace za úplatu", nebyly při ní nalezeny prakticky žádné účetní doklady ani jiné materiály k hospodářské činnosti /po zrušení Jazzové sekce k 15.6.1983 je převzala likvidační komise ministerstva kultury ČSR/. Zato bylo odnato množství různých samizdatů, rukopisů, pásků a kazet, soukromé korespondence a adresáře, cestovní pasy, kartotéka členů Jazzové sekce a všechny její stížnosti, protesty a jiná podání státním i zahraničním institucím - tedy vesměs předměty, které s výše uvedeným trestním stíháním evidentně nemohou mít žádnou souvislost.

Po řadu let usilují různé úřady, zvláště ministerstvo kultury a vnitra, o definitivní likvidaci Jazzové sekce, která patří k nejpočetnějším a nejprůbojnějším organizacím v rámci naší hudební kultury. Po řadu let vedou představitelé i řadoví členové této sekce pozoruhodný zápas o právo na existenci, při němž se snaží čelit byrokratickým tlakům a současně se vyvarovat politického konfliktu. Současný razantní policejní zásah je zřejmě další fází tohoto konfliktu: namísto zdlouhavých administrativních opatření nastupují přímé represe. Vyslovujeme představitelům Jazzové sekce podporu a věříme, že se nenechají zastrašit ve svém úsilí o svobodný kulturní projev. Celý případ pokládáme za náprosto vykonstruovaný a řízený výlučně politickými motivy: kdyby existovaly důkazy nebo jen zdání důkazů o skutečné kriminální činnosti /trestní stíhání se týká činů z let 1979-84/, byly by použity už dávno a ušetřily by státním orgánům léta nepopulárních represivních zásahů.

16.9.1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čs.liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Sdělení č.468 /Proces s Petrem Cibulkou znovu odložen/

Jak jsme již oznámili /viz sdělení č.460/byl v červnu t.r.po třech měsících propuštěn z vazby signatář Charty 77 Petr Cibulka, nyní je trestně stíhán na svobodě pro trestný čin hanobení národa, rasy a přesvědčení /§ 198 trestního zákona/, jehož se měl dopustit tím, že se v restauraci domáhal knihy přání a stížností a na agresivní chování některých zaměstnanců reagoval výkladem o povinnostech všech občanů domáhat se svých práv a respektovat práva druhých /podrobnosti viz naše sdělení č.434, 442, 443/. Petru Cibulkovi, který byl v nedávné době z politických důvodů tři roky vězněn, hrozí nyní další odňtí svobody až na jeden rok.

Hlavní líčení se mělo konat před senátem obvodního soudu pro Prahu 2, složeným z předsedy JUDr.Antonína Těšíka a soudců Jiřího Novotného a ing. Jiřího Smrkovského, dne 15.8.1985, po odložení dne 11.9.1985. Hlavní líčení se značným zpožděním /během této doby se dostavilo několik neznámých osob, které obsadily jedinou volnou lavici/ vskutku započalo, z místnosti však byli vykázáni všichni přátelé obžalovaného i několik přítomných západních diplomatů. Petr Cibulka požádal o přítomnost dvou důvěrníků, na něž má obžalovaný podle čs.zákonů v každém případě právo, předseda však žádost zamítl s odůvodněním, že veřejnost nebyla formálně vyloučena a že všichni přátelé obžalovaného byli vykázáni jen shodou okolnosti, v rámci opatření proti přeplňování soudní síně. Petr Cibulka proto

vznesl námitku podjatosti senátu, na jejímž základě bylo hlavní líčení znovu odročeno, tentokrát na 27.9.1985 v 9 hodin, budova OS v Praze 2, třída Lidových milicí 7, místnost č.25.

Kromě zmínovaných mimořádných opatření svědčí o čistě politickém charakteru procesu např. skutečnost, že součástí spisů je i podrobná zpráva ministerstva vnitra o aktivitě Petra Cibulky v rámci občanské iniciativy Charta 77, naposledy o jeho podpisu Pražské výzvy, a že opis obžaloby byl již nyní postoupen soudci městského soudu v Praze JUDr. Rojtovi, známemu z řady politických procesů posledních let. VONS spatřuje v celém tomto trestním řízení jen výraz politické msty vůči aktivnímu a nekonformnímu občanovi, navíc použitá záminka je směšná /stížnost v restauraci, jejíž oprávněnost byla úředně uznána/ a věcně naprosto rozporná.

17.září 1985

výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Sdělení č.459 /Další trestní stíhání Stanislava Pitaše zastaveno/

Senát okresního soudu v Náchodě za předsednictví JUDr. Suchánka zastavil v hlavním líčení konaném dne 7.srpna 1985 trestní stíhání v trestní věci proti Stanislavu Pitašovi. Okresní prokurátor obžaloval tohoto osma-dvacetiletého stavebního dělníka z České Skalice, který je signatářem Charty 77, pro trestný čin výtržnictví podle § 202 odst.1tr.zákona. Měl se ho dopustit v únoru 1984 při konfliktu mezi návštěvníky předem povoleného koncertu v Hronově-Zbečníku a policií, která zde provedla zákrok. Stanislav Pitaš byl tehdy několik týdnů ve vazbě. Soud nyní řízení zastavil, neboť došel k závěru, že trest, k němuž stíhání může vést, je bez významu vedle trestu, který byl obžalovanému uložen dne 3.7.1985, kdy byl odsouzen k trestu odňtí svobody v trvání osmi měsíců pro trestný čin hanobení republiky a jejího představitele. O tomto trestním stíhání a soudním řízení, v němž kromě Stanislava Pitaše byli stíháni a souzeni další mladí lidé z České Skalice, jsme již referovali ve sděleních č.441, 453 a 461. Protože ani prokurátor ani obvinění nevyužili práva na odvolání, stal se rozsudek z 3.7.1985 pravomocný. Protože ani usnesení ze 7.8.1985 o zastavení trestního stíhání nebylo napadeno stížností, nabyle i ono právní moci.

V hlavnímu líčení dne 7.8. se dostavilo osmnáct přátel Stanislava Pitaše. Předseda senátu si nechal předložit jejich občanské průkazy a vypsat z nich některé údaje. Stanislav Pitaš byl předveden z královéhradecké vazby. Nyní je již ve výkonu trestu v Plzni-Borech, kde pracuje na tzv. žatonech. Jeho osmiměsíční trest za snížení vážnosti prezidenta republiky zhotovením koláže skončí 22.12.1985. Je ovšem otázka, zda tím v České Skalici skončí násilné zásahy státních orgánů proti mladým lidem, kteří mají odpor k úředně předepsanému stylu života a kultury.

18. září 1985

výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Sdělení č.470 /Rozsudek nad P.Kozánkem a Z.Kotrlým pravomocný/

Senát krajského soudu v Brně za předsednictví JUDr. Jaromíra Papírníka potvrdil dne 6.září t.r. v odvolacím řízení rozsudek okresního soudu v Hodoníně z 2.července 1985. Tímto rozsudkem byli ing. Petr Kozánek a Zdeněk Kotrlý uznáni vinnými pokusem o trestný čin poškozování zájmu republiky v cizině podle § 8 k § 112 tr.zákona a odsouzeni každý k deseti měsícům odňtí svobody s podmíněným odkladem na dva roky /viz naše sdělení č.329,345,454,457,462 a 463/. Krajský soud tak potvrdil ostudné potlačování nezávislé literární tvorby.

18.září 1985

výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č.471 /Vlavní líčení v trestní věci proti Janu Kellerovi/

Dne 27.září 1985 v 9 hodin proběhne před senátem okresního soudu v Tachově hlavní líčení v trestní věci proti evangelickému faráři Janu Kellerovi pro trestný čin marnění dozoru nad církvemi podle § 178 tr.zákona. Trestného činu se měl dopustit tím, že v létě 1985, kdy působil jako farář se státním souhlasem v Černošíně u Tachova, zorganizoval týdenní pobyt evangelické mládeže, během něhož se mladí lidé společně modlili, četli bibli a zpívali duchovní písničky /viz sdělení č.350/. V důsledku toho strátil k 1.1.1984 státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti a od listopadu 1983 je proti němu vedeno vleklé trestní řízení, při němž mu hrozí trest odňtí svobody až do dvou let.

Více než sto čs. občanů se v těchto dnech obrátilo na různé čs.církevní s tětini instituce s protestem proti tomuto procesu.

24.září 1985

výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

xxxxxxxxxxxxxxx

Sdělení č.472 /Petr Cibulka odsouzen/

Před senátem obvodního soudu v Praze 2 za předsednictví JUDr. Antonína Těšíka proběhlo dne 27.9.1985 hlavní líčení v trestní věci proti signatáři Charty 77 Petru Cibulkovi, obžalovanému obvodním prokurátorem pro Prahu 2 JUDr. Františkem Antošem z trestných činů hanobení národa, rasy a přesvědčení podle §198-b tr.zákona a výtržnictví podle § 202 odstavec 1 tr.zákona./viz sdělení č.434,442,443,460 a 468./Hlavní líčení bylo na tento termín odročeno vzhledem k námítce podjatosti senátu, kterou obžalovaný vzněl na základě skutečnosti, že do soudní síně nebyl vpuštěn nikdo z jeho přátel ani důvěrníků. Předseda nadřízeného soudu sice tuto námítku zamítl jako nedůvodnou, nicméně ani tentokrát se soudní jednání nesměl nikdo z přátel obžalovaného či představitelů nezávislé veřejnosti /dostavilo se např. několik zahraničních diplomatů/. Do jednací síně nebyl vpuštěn ani žádny zástupce Jazzové sekce PPSÚ ČSR, která předem požádala o rezervování místa a která navíc za svého člena Petra Cibulku nabídla společenskou záruku.

Samo jednání probíhalo relativně korektně, jeden z navzájem si odpovídajících a všeobecně velmi nevěrohodných svědků proti Petru Cibulkovi byl dokonce soudem výslovně varován, že se svou výpovědí vystavuje nebezpečí trestního stíhání. Soud nevyhověl návrhům prokurátora co do trestného činu výtržnictví, co do výše trestu ani co do uložení ochranného dohledu a vedlejšího trestu zákazu pobytu v Praze. Shledal však obžalovaného viným trestným činem hanobení rasy, národa a přesvědčení /konkrétně komunistického přesvědčení/ a odsoudil ho k nepodmíněnému trestu odňtí svobody v trvaní sedmi měsíců, který má vykonat ve II.nápravně-výchovné skupině. Rozsudek není pravomocný, Petr Cibulka se na místě odvolal, prokurátor si ponechal příslušnou lhůtu. Pokud vyšší instance potvrdí rozhodnutí obvodního soudu, bude P.Cibulka muset strávit ve vězení další čtyři měsíce - tři měsíce byl držen ve vazbě.

Na první pohled se trest zdá být poměrně mírný. Alarmující však je, že Petr Cibulka je odsuzován na základě incidentu, při němž byl nepochybně a i podle úředního dobrozdání v právu, a že skutečným důvodem odsouzení jsou jeho statečné občanské postoje.

29.září 1985

výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

xxxxxxxxxxxxxxx

Sdělení č.473 /Odročení hlavního líčení s J. Nosem/

Senát obvodního soudu v Praze 1 dnes odročil na 16.10.1985 na 8,30 hod. do místnosti č.126 hlavní líčení v trestní věci s písničkářem Josefem Nosem, který je stíhaný pro trestný čin příživnictví /viz naše sdělení č.466/. Ide již o druhé odročení z procesních důvodů v této věci: tentokrát bylo líčení odročeno proto, aby soud mohl na žádost obhajoby vysle-

chnout znalce p.Mácha z ministerstva kultury,který vypracoval pro soud
písemné vyjádření,pro J.Nosc nepříznivé.

30.září 1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

xxxxxxxxxxxxxx

Sdělení č.474 /Hlavní líčení s Janem Kollerem odročeno/

Dne 27.9.1985 se konalo u okresního soudu v Tachově za předsednictví JUDr.J.Kříže hlavní líčení se signatářem Charty 77, evangelickým farářem Janem Kellorem,nar.15.2.1942, bytem Zbýtov, Dalečín,okres Žďár nad Sázavou,otcem čtyř dětí, obžalovaným z trestného činu maření dozoru státu nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr.zákona /viz sdělení č.350 a 471/. Senát odročil hlavní líčení na neurčito, protože se nedostavil svědek Tůpa,okresní církevní tajemník ve Žďaru nad Sázavou. Obžalobě se nepodařilo prokázat, že šlo o výuku náboženství, a nikoli o běžnou hodinu pro mládež, která patří k pastorační náplni evangelických farářů a pro níž není třeba zvláštěho státního souhlasu: tato činnost pak ovšem nemůže být kvalifikována jako trestný čin maření dozoru. Setkání, o něž šlo, se konalo v místě, kde Jan Keller vykonával duchovenskou činnost s rádným státním souhlasem: to je důležitá okolnost okolnost, která posuzování činnosti obžalovaného ovlivňuje v jeho prospěch. Senát si vyžádá od Sekretariátu pro věci církevní při ministerstvu kultury ČSR a od synodní rady Českobratrské církve evangelické odborný posudek, který objasní rozdíl mezi výukou náboženství a biblickou hodinou, a náplní těchto činností přesně popíše. To byl druhý důvod odročení hlavního líčení. Do soudu budový se dostavilo asi padcesát ořátel Jana Kellera, z nichž asi 35 bylo vpuštěno do soudní síně.

30.září 1985 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných,Čs.liga pro lidská práva,člen Mezinárodní federace pro lidská práva -

Sdělení č.475/Případ ing. Pavla Křívky z Pardubic/

Od 29.dubna 1985 je vězněn ing.Pavel Křívka: je obviněn z pokusu trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle § 8 odst.1 k § 112 tr. zákona.Pavel Křívka,nar.12.6.1960,absolvoval vysokoškolská studia přírodovědeckého zaměření v Halle v NDR a do svého uvěznění se jako vědecký pracovník okresního muzea v Tičině zabýval ochranou přírody. Je svobodný a trvale bydlí u rodičů v Českově ulici 1488, 530 00 Pardubice.

Pavlu Křívovi se stal osudným jeho zájem o přírodu a ekologii. V únoru t.r.napsal svému německému příteli,studentu přírodních věd,dopis,který svěřil jinému příteli,čs.občanovi,aby ho do NSR odslal z Jugoslávie. Dopis však byl celníky na hranici zdržen a předán Státní bezpečnosti. V dopise se kritizují ekologické javy v Československu,mj. se v něm upozorňuje, že čs.oficiální místa zanedbala své povinnosti v souvislosti s Loňskou povodní ve východních Čechách,po níž zůstaly v Litomyšli až metrové nánosy bahna. Na jaře 1985 byl Pavel Křívka vyslyšán na svobodě. V druhé polovině dubna přijel k němu na návštěvu zmíněný německý student a spolu s Pavlem Škodou z Prahy pobývali věichni tři v jednom údolí na Slovensku,kde sbírali botanický materiál. Na závěr tohoto pobytu byl Pavel Křívka zadržen a převezen do Východočeského kraje,kde na něj prokurátor krajské prokuratury JUDr.Josef Valenta uvalil 4.5.1985 vazbu. Od té doby je v krajské věznici MS,PS 62,500 61 Hradec Králové. Byly provedeny domovní prohlídky v trvalém bydlišti Pavla Křívky v Pardubicích i v jeho přechodném bydlišti v Tičině,dále ve dvou bydlištích jeho přítale Ladislava Jánka.Nařídil je mjr.JUDr.Josef Šlorka,oprační skupině velel kpt..JUDr.Kováčik z KS SNP Hradec Králové. Při prohlídkách však nebyl získán další důkazní materiál.Zato byly zabaveny knihy,kazety,soukromá korespondence,fotografie,psací stroje,cestovní pes svědka Jánka,dále kruifix /!/ a různá náboženská literatura včetně bible,pátrící Ladislavu Jánkovi,ktcrý je katolík.Tato literatura přitom s Pavlem Křívou nijak nesouvisí.On sám je bez vyznání,zajímal se však o náboženství,jak křesťanské,tak východní,pěstoval jógu a snažil se žít podle jejich zásad.Spolu

s Ladislavem Jánkem se usídlili na staré opuštěné faře, kterou hodlali zakoupit a jejíž pozemek chtěli hospodářsky využívat ekologickým způsobem. Po uvěznění Pavla Křivky StB tento záměr zmařila, znemožnivší koupi objektu. Ve snaze rozšířit obvinění o další body vyšetřovala StB členy převeckého souboru v Pardubicích, kde Pavel Křivka působil, a některým svědkům předstírala, že se už všichni ostatní přiznali, že zpívali písne protistátního obsahu. Ukázalo se však, že jediným "prohřeškem" několika členů souboru -nikoliv souboru jako celku- bylo to, že zpívali parodií na Rybovou mži se slovy "Gusto je husto". Státní bezpečnost nakonec ustoupila od původního záměru trestné stíhat celý soubor pro snižování vážnosti prezidenta republiky. Ve věci Pavla Křivky byly vyslechnuty desítky osob, mnohým bylo vyhrožováno domovní prohlídkou, neodevzdají-li různé písemnosti, korespondenci, negativy filmů apod. StB si dokonce ověřovala u svých spolupracovníků v NSR, zda Křivkův německý přítel je skutečně student a ne pracovník rozvědky. Státní bezpečnost se úporně snažila najít v životě Pavla Křivky a mnoha jeho přátel něco závadného, co by bylo možno trestně stíhat. V jedné stížnosti, psané ve vězení, Pavel Křivka protestoval proti vyděračským výslechům svých přátel a napsal, že situace je podobná oné, kterou popsal v románu "1984" George Orwell. Pracovníci StB na to reagovali, že uvádí-li tento příjem, je vlastně !/ vězněn oprávneně: dále pak zjišťovali, zda Orwellův román skutečně byl ve fondu půjčovaných knih v knihovně v Halle, jak Pavel Křivka vypověděl. Ve zřejmé snaze získat nějaký další materiál proti Pavlu Křivkovi ho vyzvali, aby ve vězení napsal obsáhlou obrážku svých názorů, vyjádřených v dopise do NSR.

Uvádíme všechny tyto podrobnosti proto, abychom aspoň trochu objasnili metody práce Státní bezpečnosti, její snahy i možnosti, a také proto, že spoluodpovědnost ze její nezákonné počinání má každý, kdo se jejím hrozbám a nátlaku podřizuje nebo vidi k její činnosti.

Pavel Křivka se ve vězení se svým osudem nesmířil. V jeho kritikách na adresu státních a justičních orgánů se projevuje rozhodnost a odvaha, plynoucí z vědomí vlastní neviny a nespravedlivého postupu vůči mnoha jeho příteleům.

1. října 1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

XXXXXXXXXXXXXX

Jan Šimsa: Poznámky k obžalobě Jana Amose Kellera, nar. 15.2.1942 v Brně
Adresováno JUDr. J. Křížovi, předsedovi senátu okresního soudu v Tachově
Vážený pane předsedo!

Brno 24. září 1985

V pátek 27. září 1985 má být zahájeno veřejné líčení proti vikáři Janu Amosu Kellerovi pro údajné porušení § 178 tr. zákona o tzv. maření dozoru nad církvemi. Je to první proces proti evangelickému kazateli pro údajné porušení tohoto zákona, ale i první soudní proces pro vlastní výkon duchovenské činnosti, na niž se naši kazatelé odborně připravovali a k niž se zavázali svým slibem a podpisem povolovací listiny, a to od roku 1782. Tehdy byla tolerančním patentem císaře Josefa II. dána i evangelíkům možnost shromažďovat se veřejně. Tzv. soukromý výkon náboženství byl povolen o něco dříve a mimo chodem řečeno netýkal nikdy zákonem zrušen ani omezen.

Žaloba proti Janu Amosovi Kellerovi není podložena a byla podána neprávem, protože uvádí nesprávně celou řadu věcí, například i to, že prý J. A. K. jednal "v rozporu s vnitrocírkevními předpisy". Takové předpisy omezující výchovu a vedení dětí a mládeže v našich storech neexistují, naopak je řada usnesení a ustanovení synod a dalších církevních orgánů, které kazateli výslovně ukládají, aby o vedení dětí a mládeže pečoval. Tvrzení, že takové předpisy naše církve kazatelům vydala, aby sama výchovu dětí a mládeže omezila, je hrubá urážka církve a tím urážka mého křesťanského vyznání.

Neprávem se dále pan prokurátor domnívá, že lze aplikovat předpisy o státním souhlasu k výkonu duchovenství. Nepochopil, že farnost

resp. u evangelíků farní sbor je vymezen geograficky: zahrnuje pak takový souhlas veškerou duchovenskou činnost /např. pohřby/ na celém území sboru a tedy samozřejmě činnost ve všech kazatelských stanicích, které jsou nedílnou součástí sboru.

Jestli byli mladí lidé a děti ubytováni v budově kazatelské stanice černošinského sboru /Zhořci/ a měl-li v té době J.A.K. souhlas pro výkon činnosti v černošinském sboru, mohl i měl konat tuto práci, a to i kdyby o tom staršovstvo výslově nejednalo. Takovou práci konal zde dříve pan senior Laštovka jako farář sboru a všichni kazatelé v celé církvi, pokud k tomu mají nadání, příležitost a cítí tuto odpovědnost, konali a konají v celé církvi.

Takovou činnost jsem konal na okrese Žďár nad Sázavou v letech 1963 až 1973 i já. Na stejném okrese působil i pan vikář J.Á. Keller /v Jimramově/. Tamější okresní církevní tajemník, pan Ťupa měl proti tomu výhrady, ale nikdy nemohl ani mně ani panu vikáři Kellerovi uvést žádný obecně platný předpis, proč by se neměly výlety, společné pobity, internátní přípravy ke konfirmaci, celotýdenní přípravy mladých lidí, tábory, brigády, zájezdy atd. konat. Nemohl to uvést proto, že takové předpisy neexistují a v socialistickém právním státě ani existovat nemohou.

V roce 1971 se pan Ťupa pokusil proti mně vyvolat proces. Byly provedeny desítky výslechů /byl jsem vyslechnut příslušníky VB i já/, byli vyšlýcháni i řidiči autobusů, které svážely děti k velkému shromáždění /asi dvou set/ dětí. Okresní prokuratura však odmítla žalobu vznést. Podle mých informací i OV KSČ ve Žďáru zaujal k tomuto pokusu principiální, zákonné stanovisko a odmítl pokusy zneužít soudu k omezení náboženského života. Nakonec věc projednala komise pro veřejný pořádek při ONV Žďár nad Sázavou. Její předseda JUDr. Černý prostudoval všechny předpisy a zakony a usoudil, že jako jedinou vyhlášku by mohl proti mně použít vyhlášku č. 320/51 ú.l., ale meritorním projednání věci před celou komisí, za přítomnosti panu ťupy, pana seniéra i mne jsem byl plně zbaven obvinění, že jsem měl akci hlásit ONV. Vyhláška se týká pouze veřejných akcí jako jsou tábory lidu, procesí, veřejné bohoslužby, netýká se akcí konaných v církevních budovách.

Jak to, že pan Ťupa po této hloubkové informaci ještě dnes tvrdí, že jednání pana J.Á. Kellera bylo v rozporu se zákonem? Kdyby tomu tak bylo, byl by mohl zákona použít proti mně a snažil se o to velice usilovně. A proti panu Kellerovi by byl musel zákona použít, jakmile by se to děvčel, jak to výslově ukládá zákon občanský výbec a pracovníkům státní správy zvláště. Nestalo se tak, protože pan Ťupa věděl, že jednání ani moje ani pana Kellera není v rozporu se žádným zákonem ani obecně latnou vyhláškou nebo publikovaným předpisem. Jeho svědectví - i v jiných bodech - měl by být stíhán příslušným prokurátorem pro falešné svědectví.

Nesprávná formulace žaloby je i v tom, že prý J.Á.K. "nevěděl, že takový souhlas je nutný". Takový souhlas není nutný a takováto formulace navozuje představu "neznalosti zákona", která neomlouvá a může být jen dosvědčením subjektivního úmyslu. Myšlenka, že účast věřících z jiných okresů nebo krajů mění situaci a že pak je souhlasu třeba, je domněnka a nelze ji opřít o žádný předpis, tím méně zákon od roku 1782.

Naše církev je malá a její členové žijí většinou roztroušeně /v "děsopře"/, což zvláště u dětí a mládeže klade zvýšený nárok na činnost celé církve. Proto od počátku usilovali evangelíci v našich zemích o to, aby se mohli nerušeně scházet přes hranice okresů, krajů, ano i zemí /poutě ze Slovenska i na Slovensko, podobně ze Slezska a do Slezska, na Moravu i z Moravy ještě před patentem i po něm!/. Církevní předpis naopak jednoznačně říká, že každé shromáždění s vyjímkou některých správních orgánů je veřejně přístupné. /.../

Závěrem ještě jedna skutečnost, zásadní povahy. Naše církev je církev reforemní. Zvláště česká reformace počala v našich zemích důrazem na to, že Slovo Boží má být svobodné, bez překážky zvěstováno po celé zemi. Ten- to důraz vedl až k radikálnímu rozchodu se starší myšlenkou, že Slovo Boží mají zvěstovat jen kněží k tomu posvěcení a nověření. Později o st.

let po naší reformaci, i světová reformace zavedla demokratickou zásadu tzv. "všeobecného kněžství", že totiž není zásadního rozdílu mezi farářem a třeba docela mladým členem sboru. Ježíš vykládal Písmo svaté už ve dvanácti letech! /

Jestli obžalovaný Jan Ámos Keller "...účastníky k přípravě a provádění bohoslužebných úkonů cvičil tak, aby tyto mohli samostatně provádět", pak jednal důsledně v duchu Jana Amose Komenského a celé naší reformace, k tomu byl od malíčka veden a to opět předával dětem a mladým lidem dále.

Bude-li souzen pro tuto věc, pak si, pane předsedo, uvědomte, že to bude soud nad základy české reformace a nad českobratrskou církví evangelickou, která se především tímto důrazem na svobodu a nehierarchičnost zvěstování Slova Božího liší od kněžských a hierarchických církví jako je církve pravoslavná nebo římskokatolická.

Jsem přesvědčen, že bude ve smyslu čs. právního řádu, Jan Ámos Keller obvinění zbeven a bez výhrady osvobozen. Statečnost a pevné právní vědomí k tomuto činu Vám ze srdeč přeje.

Jan Šimsa, českobratrský evang. farář do r. 1975 nyní pracovník VÚMCH Brno

Volfova 12, 612 00 Brno 12

xxxxxxxxxxxxxx

V soudnímu procesu s Janem Kellерem se vyslovil i Jakub Trojan. Ve svém textu poukázal na dosavadní dobré vztahy státu a českobratrské církve evangelické a vyjádřil obavu, že takové postupy tyto vztahy mohou vážně zhrozit, a to nikoliv vinou českobratrské církve.

xxxxxxxxxxxxxx

Podpisová akce za Jana Kellera

Okrennímu soudu v Tachově

Generálnímu prokurátorovi ČSSR JUDr. Jánmu Fejéšovi

Rediteli sekretariátu pro věci církevní při předsednictvu vlády ČSSR dr. Vladimírovi Janků

Farář českobratrské církve evangelické Jan Kellér má být dne 27.9.1985 souzen za to, že dětem, které se scíly se souhlasem rodičů při prázdninovém pobytu v církevní budově na půdě jeho sboru, věnoval duchovní péči.

Ústava ČSSR zaručuje svobodu vyznání a Závěrcený akt helsiňské konference o spolupráci a bezpečnosti v Evropě potvrzuje právo rodičů určovat formy mravní a duchovní výchovy jejich dětí. Jestliže Jan Keller četl s mladými lidmi bibli, modlil se, zpíval duchovní písni a hovořil o víře, užíval těchto práv a zároveň konal svou povinnost, ke které se jako duchovní zavázal. Jsme přesvědčení, že úsilí o hlubší životní orientaci mládeže je i společensky prospěšnou činností, v žádném případě není trestným činem.

Žádáme proto, aby trestní stíhání proti Janu Kellérovi bylo zastaveno a odňaty souhlas k výkonu duchovenské činnosti mu byl vrácen.

Podepsáni: Dalibor Antalík, Milan Falabán, Edmund Bauer, Luděk Bednář, dr. Václav Benda, Tomáš Buček, Jan Čapek, Petr Čapek, ing. Václav Čermák, Albert Černý, Martin Dolejš, Jitka Drahokoupilová, Pavla Drinovská, O. Dvořáček, Martin Dvořák, Michal Důs, ing. Michal Dymáček, Přemysl Fialka, Markéta Fialková, Lubor Franců, Libuše Franců, Jiří Galuška, Blažena Grušová, Anna Hárová, ing. Lubomír Hájek, František Chavliček, PhDr. Ladislav Hejdánek, Heda Hejdánková, Vítězslav Holata, Jiří Holba, Jan Hoblík, Jan Hrabina, Jan Hrudka, Václav Hurt, Soňa Jekoubková, prof. dr. Milan Jelínek, Jiří Ježdík, Eva Kančucková, Magdalena Kellerová, Ivo Kočaba, PhDr. ThDr. h.c. Božena Komárková, ing. Richard Kostka, MUDr. Václav Kraus, MUDr. Jaroslav Kraus, ing. Petr Krcjčí, Luboš Kressa, Ján Kozlík, Jiří Kučera, Rut Kučarová, ing. Zdeněk Kysilka, Radka Kysilková, Ondřej Kruba, Marie Laichterová, Alice Lisová, Martin Litomiský, Václav Malý, J. Mares, Šárka Mazourková, PhDr. Jaroslav Mezník, Vladimír Mlynář, M. Neuberg, Jaromír Němc, Jitka Nováková, PhDr. Radim Palouš, Anna Paloušová, MUDr. Jan Payne, Jiří Payne, Lenka Payncová, Michal Plzák, Karel Polášek, Miloš Rejchrt, Pavel Rejchrt, Ladislav Růžička, PNDR. Tomáš Růžička, CSc., ing. Jar. Stibic, TSc., PhDr. Jaroslav Šabata, Anna Šabatová,

František Šilar, Vít Šimek, Jan Šimek, Martin Šimsa, PhDr. Milena Šimsová,
Martin Škroupka, Zvonimír Sorm, ing. Jitka Šťastná, Irena Škeríková, ing.
Milan Šťastný, Aleš Štěrba, Jan Dus, Anna Dusová, ing. ThDr. Jakub Trojan, Ka-
rola Trojanová, Tomáš Trusina, Jiří Weber, Barbara Veselá, D. Veselý, Pavla
vodová, Josef Výdrář, Jiří Wainfurter, Petr Votruba, Monika Žárská, dr.
Viktor Žárský

dne 23. září 1985

xxxxxxxxxxxxx

Dopis katolického kněze Václava Malého ministru vnitra ČSSR dr. Vratislavu Vajnarovi

Pane ministře,

ve čtvrtek 19. září jsem navštívili společně s přítelem Petruškou Šustrovou, mluvčí Charisty 77, svého přítele Ladislava Lise v jeho usedlosti Sosnová č. 84, katastr Česká Lípa. Návštěva měla čistě soukromý charakter. L. Lis je podroben tříletému ochrannému dohledu a v důsledku toho je vázán pobývat většinu týdne ve své usedlosti. Pro mne to byla příležitost strávit jeden den v přírodě, rekreovat se pomocí L. Lise v hospodářství.

Už v dopoledních hodinách bylo zřejmé, že okolí usedlosti je pod kontrolou StB. V 15 hod. přijela hlídka VB, která nás v byte L. Lise perlustrovala. Podrobne zapsala všechny údaje z občanského průkazu a odjela. Poté jsme šli všechni tři, L. Lis, P. Šustrová a já do lesa na houby. Ihned po našem příchodu asi v 18.30 přijela hlídka VB, která nás znova perlustrovala. Byl jsem vyzván, abych jci s hlídkou na OO VB do České Lípy. Na můj dotez po důvodu mi předal nadstrážník VB předvolání na OO VB v Č. Lípě za účelem podání vysvětlení, aniž byl uveden skutečný důvod a příslušný paragraf zákona o SNB. Po příjezdu na OO VB v Č. Lípě jsem byl asi po dvaceti minutách čekání podroben ponižující a nezákonné osobní prohlídce. Prohlídku prověděl mně neznámý podpraporčík VB z hlídky, která mě přivezla, za asistence už zmíněného nadstrážníka a příslušníka StB, který celému jednání velel. Po prohlídce obsahu kapce a prohmatání mého oděvu jsem byl přísně vyzván, abych si svlékl vše kromě trenýrek. Ohradil jsem se, že tento postup je ve zjevném rozporu se zákonem o SNB č. 40/74 Sb. a ptal jsem se na důvod uvedeného jednání. Příslušník StB mi cynicky odvětil, že se všechno dozvím. Když jsem odmítl se svlékat, podpraporčík zvýšeným hlasem řekl: "Jmérem zákona se svlékněte nebo použiji násilných prostředků!" Když jsem viděl své marné úsilí se odvolávat na zákonářské usanovení týkající se práva orgánů SNB při předvedení zjistit, zda předvedený nemá u sebe zbraň, svlékl jsem si všechn oděv včetně ponozek kromě trenýrek. Příslušník StB to ironicky komentoval, že není jisté, zda

třeba nemám jehlu v puku kalhot, kterou, bych v rozrušení mohl použít. Podpraporčík VB prohlídku důkladně můj oděv a poté mě nechutně ohmatával v oblasti slabin. Po prohlídce jsem byl zaveden do jiné místnosti, kam asi po deseti minutách přišli dva příslušníci StB. Příslušník StB, který vedl akci při osobní prohlídce, mi řekl, že se nebude jednat o výslech, ale pouze o vysvětlení některých skutečností z mé strany. Namítl jsem, že nic takového zákon o SNB neuvadí a požádal jsem, aby se mi příslušníci představili. Po krátkém věhání se mi s úsměškem představili jako nadporučík Benávli. Po krátkém věhání se mi s úsměškem představili jako nadporučík Benávli. Po krátkém věhání se mi s úsměškem představili jako nadporučík Benávli, který vedl prohlídku i výslech a poručík Horyna. Bylo zjevné, že si svá jména na místě vymysleli. Poté se mě npor. Benávda zeptal, co "pohledávám v tomto kraji". Odvětil jsem, že jsem na soukromé návštěvě u L. Lise a o dalších podrobnostech jsem odmítl vypovídat. Npor. Benávda se snažil a o dalších výslech a poručík Horyna. Byla plná kaluží a bláta. Viděl jsem, že ve směru mé cesty v povzdálí popojíždějí osobní automobily. Od viaduktu vede k obydli L. Lise úzká kamenitá cesta po jejímž okraji jsou na několika místech několikametrové strže. Cesta se mírně svažuje a vede lesem, takže za tmy se lze jen velmi těžko orien-

tovat. Navíc krajину vůbec neznám. Tápal jsem se na krok do předu, protože jsem dvakrát sešel z cesty a spadl resp. skutálci se čo stržc, přičemž jsem si přivodil bolestivé pohmoždění. Po svém pádu jsem zaslechl zřetelně v blízkosti něčí kroky. Občas spadl z náschu nějaký kámen a několikrát bylo slyšet něčí chůzi. Bylo mi jasné že jsem sledován s úmyslem, abych se dostal do stresové situace a začal bloudit pln strachu a obav z přepadení po lese. Cesta lesem je asi 400m dlouhá. Absolvoval jsem ji asi po 25 minutách zabloudený a bolestivě pohmožděný. Krátce po 21. hodině jsem dorazil k usedlosti L. Lise, kde jsem přenocoval a druhý den ráno odjel s P. Šustrovou a L. Lisem do Fraxy.

Pane ministře, cíle počínání StB směřovalo k jasnému cíli: izolovat L. Lise a zastřešit budoucí návštěvníky, kteří se od L. Lise nechtějí izolovat. Díky Vám proto, abyste zječnal nápravu a podobné příhody se neopakovaly. Jste odpovědný za výkon příslušníků SSB při udržování pořádku. Zákony platí pro všechny, tedy i pro příslušníky StB, kteří v daném případě závažným způsobem porušili zákon.

L. Lis je podroben ochrannému dohledu, v jehož rámci se soustavně vystaven psychickému tlaku ze strany StB. Refinované aplikace ochranného dohledu je využívána k zasahování do nejintimnějších sfér života L. Lise s cílem psychicky ho zdeceptat. Zádám Vás proto, abyste využil své pravomoci a nedopouštěl zneužívání zákonnych norem.

L. Lis je čestný a charakterní člověk, kterého si hluboce vážím, a proto nevidím důvodů, proč bych se s ním měl přestat stykat.

V Praze 20. září 1985 Václav Malý, katolický kněz, Nád. pomníkem 2, Praha 5
Na vědomí: ThDr. František Kardinal Tomášek, arcibiskup pražský

xxxxxxxxxxxxxx

Jan Šimsa: vady Karateca

S odvoláním na české slovo, odvolávající se na Spiegel, přináší Právo lidu pod titulkem Hájkův "apartheid" sloupeček o tom, že Jan Hájek, syn profesora Jiřího Hájka, prvního mluvčího Charty 77, nebyl přijet na vysokou školu a že profesor Hájek prohlásil, že v poměrech podobných apartheidu náhodou stát životní dráze svého syna v cestě a jí ochoten se odstěhovat.

Komentář této důležité zprávy má několik věd, především vadu sluchovou. Působí čojnám podvrhu pro pokleslé familiární výrazy: "Mstít se na dětech je nesmírná lumpárna, ať už je tetínek jakýkoliv špatenka." Substantiva lumpárna, tetínek a špatenka prozrazení vadu řeči i vkušu. Podobně tak: "pachatel od pescího stolu", "komunistický agent", "bič a revolver".

"Jlubší vada je však morální a politická, Karatel soudí, že Jiří Hájek nemá práva používat silných výrazů jako je apartheid a to ne proto, že by nebyly adekvátní věci, ale poněvadž sám nese odpovědnost za vytvoření pomčrů, v nichž byl postižen i jeho syn, nejen on sám."

Spojování postihu syna s politickou minulostí otce spojuje karatelu s těmi, kdo postih dětí za minulost rodičů prakticky konají. Jení v pozadí takových úvah superstiční +/ představa vnitrostátní spravedlnosti, jak ji představují i lidová moudrost citovaná zde ve zkomořené podobě: "Kdo seje vítr, žije nebezpečně"? Zkomořením karatel přiznal subjektivně pochybnost své úvahy. Je to, že Jan Hájek nemůže studovat, nadzemský trest za to, že jeho otec byl parlamentním zpravodajem k zákonu č. 231/48? Nebo trest shůry za to, že napsal knihu o pravicových socialistech? Nebo za to, že byl ministrem školství v době, kdy byli Luboš Holčec a Jiří Müller vyloučeni z vysokých škol?

Mladý Hájek je postižen přece proto, že jeho otec je "propadlý odpovědností", jak napsal Václav Havel o jiném člověku, též odpovědnému za příčinu naší změny, z komunistické strany vyloučeném dokonco důsledek. Je postižen proto, že jeho otec namlčel, ale stal se koncem roku 1976 mluvčím Charty 77 a vyjadřuje se odpovědně a veřejně k otázkám naší i mezinárodní politiky a právem se vyjedřil i k nezáprávnemu stylu přijímání řízení na vysoké školy, za což jsou mu zo srdce vděční "slušní a svotímyslní lidé" vůbec a otcové dospívajících dětí zvláště.

Byla to odpovědnost, která přivedla Jiřího Hájka do oboje proti nacismu i k tomu, že ve vězení a v tábore jednal tak, že právě jeho bývalí spolužní nabízejí jeho synu možnost studovat v Norsku.

A nebyla to odpovědnost, která ho vedla k takovému angažování se v sociální demokracii, jaké považoval podle svého tehdejšího poznání za správné? Přednášel o tom mně i mým přátelům v Aladémické výmec v roce 1949. Ví-li pisatel o tom, že byl agentem E 21, jak tajuplně naznačuje, proč o tom nenašípě polemický, fakty podložený článek a svým jménem jej nepodepisuje? Má-li karatcl výhrady k působení Hájkovi na vysoké škole politické a sociální, v parlamentě, na velyvyslanectví v Londýně, v misi v OSN, na ministerstvu školství a kultury, na ministerstvu zahraničí nebo v Charty 77, pak ať své výhrady sepíše, podepíše a uveřejní. Ale nemůže své výhrady osamostatnit a pak je zase spojit s postihem Hájkova syna!

Připomenuté, z celoživotního kontextu vytržené zlomky neukazuji Šíři Hájkova odpovědného působení v našem veřejném životě, jak je mohli zblízka poznat jeho přátelé nebo čestní odpůrci, ochotní jít pro své přesvědčení nejen do vězení ale i na smrt. A hlevně neukazuji, proč by neměl práva užívat silných výrazů při kritice vad našeho veřejného života a poměrů ve školství.

Nejnápadnější vadou článčku je politická a je to i vada těch, kdo rozhodli o jeho uveřejnění s velmi nešťastným podpisem. Jeví se mi jako prověrchní neodpovědnosti a neochoty nést obtíže solidárně s námi. Jak může někdo venku nám zde upírat právo kritizovat dnešní poměry u nás? Nebo dokonce používání "silných výrazů"? Toto karatelskví by mělo zaměřit své ostří právě na pisatele venku, kteří nesou odpovědnost za to, jak se u nás politické poměry utvářely stejně jako ti, kdo zůstali. Odchodem se na jejich odpovědnost mnoho nezměnilo, rozumí se za to, čeho se zúčastnili doma. Copak netvořili i pravice / jak se nepřesně říká / sociální demokratii, dnešní emigrantů, budoucnost své země v letech, kdy zde působili? Vyčítá jim někdo, že odešli za hranici, aby se vyhnuli letům vězení nebo i smrti? Ale za určitá léta nesou odpovědnost stejně jako profesor Hájek a my věichni tady doma, ač jistě diferencovaně.

Redakce Práva lidu neměla, podle mého soudu, svazovat svou politickou linii s karatlem, který ztrestil pocit sounáležitosti s údělem nás zde v Českoslovanském tak, že napsal svůj nešťastný sloupce. Ať redakce laskavě uváží, na jak křehké niti visí porozumění mezi námi zde doma s Vámi tam venku!

Opakuji. Přivítal bych seriózní polemickou studii o výrazné osobnosti našeho politického života Jiřího Hájka. A třeba i o jeho spolupráci s komunisty před rokem 1948, o jeho podílu na zákonu 231/48 a na školské politice v čedesátých letech. A kritiku jeho citované knihy. Ale nemohu přijmout, aby taková kritika byla spojena s upíráním práva protestovat proti tomu, že naše děti jsou postiženy pro naši veřejnou činnost, kterou jsme konali podle míry poznání své odpovědnosti. Rozhodně pak a zásadně odmítám pokleslou superstiční +/- smyšlenku, že je to trešt na ty, kdo "seli vítr" a teď sklizejí apartheid.

+/- Pozn. red.: superstiční = založený na pověre, z pověry plynoucí
xxxxxxxxxxxxxxx

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejňovaných v Info o Ch 77 je v zásadě možné. Jde-li však o texty psané přímo pro Info o Ch 77, články, přehledy, zprávy apod., žádáme, aby byl vždy uveden pramen.
xxxxxxxxxxxxxxx

Maďarský výbor na obranu Miklóse Duraye se rozpustil,

a to svým dopisem z 20. června t.r. Výbor tvorili György Benco, Gyula Benda, Mihály Hamburger, Bálint Nagy a Erika Törzeöková z Budapešti a János Varga z Pilisborosjenő. Poslední prohlášení tohoto výboru zveřejnujeme v plném znění:

Vážená paní, vážený pane!

Miklós Duray byl po roce vyšetřovcí vazby dne 10. května 1985 propuštěn na základě všeobecné amnestie. Tímto pokládá výbor za propuštění M. Duraye svůj úkol ze skončený a výbor za rozpustěný. V tomto dopise

zhrneme postup trestního řízení s M. Durayem, podáme zprávu o své práci, poděkujeme všem kdo měli soucit a pocit spoluodpovědnosti, všem tém, kdo vyjádřili své obavy o osud M. Duraye, tém co protestovali proti porušování práv proti jeho osobě i celé maďarské menšině.

Po zatčení dne 11.5.1984 byl M. Duray zpočátku viněn poškozováním zájmu republiky v cizině a čírčním poplašných zpráv. Na základě § 112 a § 199 tr. zákona mohl být odsouzen na tři roky resp. na půl roku vězení. Obvinění však prokuratura dne 29. října 1984 změnila na mnohem závažnější. Na základě nového obvinění ho mohli podle § 98 tr. zákona odsoudit za podvracení republiky k trestu odňtí svobody až do deseti let. Dne 10. května 1985, dva dny po vyhlášení všeobecné amnestie, znovu změnili obvinění: nyní ho podstatně zmírnili: rozsudek mohl znít nejvíce na jeden rok. A právě tuto dobu strávil M. Duray ve vyšetřovací vazbě a právě na tak dlouhý časový úsek se vztahovala všeobecná amnestie. Žádná nová fakta se už tedy neobjevila, vyšetřování bylo ukončeno, Miklós Duray čekal již jen na soudní jednání.

Musíme předpokládat, že obrat k lepšímu nchň možno připisovat jen jističnímu aparátu, ale, že dík patří i jiným silám. A snad můžeme předpokládat i to, že síly trpělivosti a usmíření získaly převahu. Přesto nemůžeme mlčet nad tím, že průběh trestního řízení a způsob jeho ukončení vyvolává vážné obavy. Opravdové uklidnění by mohlo znemocnat jen to, kdyby ústavní práva maďarské menšiny na Slovensku a obecně každého občana státu byla zabezpečena řádným dodržováním zákonů.

Proti okolnostem a podmírkám vazby není možno vznést podstatnějších námitek. Je to potřebné uvést proto, že byly všeobecně rozšířeny zprávy o tom, že M. Duray byl držen v samovazbě a že proti němu byly použity ne-povolcné donucovací prostředky. V Československu je ovšem možno obvyklým vězeninským poměrem Iccos vytknout, zvláště co se týká stravování.

Miklós Duray opustil vězní silně pohublý, avšak v uspokojivém zdravotním stavu. Mohl znova nastoupit do svého dřívějšího zaměstnání, kde pracuje jako geolog a jelikož je na základě všeobecné amnestie považován za bezúhonného, doufáme, že se ani v dalších záležitostech nemusí být diskriminace.

Informace a výzvy vydávané výborcům za osvobození M. Duraye přijala veřejnost kladně. Svědčí o tom i četné odkazy, všem jednotlivcům a menším či větším skupinám, které se za M. Duraye postavily, jsem dlužni poděkování. Zvláště bychom chtěli poděkovat za postoj mluvčích hnutí za obranu lidských práv Charta 77, ve věci M. Duraye poslali otevřený dopis předsedovi slovenské vlády a prvnímu tajemníkovi KSS, a za smělé gesto čtyř slovenských aktivistů, kteří ve věci M. Duraye poslali otevřené dopisy předsedovi slovenské vlády resp. prvnímu tajemníkovi KSS!

Autori těchto dopisů byli: právník Ján Černogurský, který byl obhájcem aktivistů, vystupujících na obranu lidských práv, a proto ho vyloučili z advokacie; historil Jozef Tablonický, autor základních děl o slovenském národním povstání, kterého odstranili z jeho zaměstnání ve Slovenské akademii věd; filosof Miroslav Kusý, jedna z vůdčích osobností reformního roku 1968 na Slovensku; a filosof Milan Šimečka, přední publicista z let 1968-69, jehož kniha o tzv. normalizaci vyšla v zahraničí a který byl v roce 1981 dlouhou dobu držen ve vazbě na základě stejného postupu, jenž byl uplatněn proti M. Durayovi.

Citujeme část z dopisu Miroslava Kuseho, který dobře reprezentuje obsah i dalších tří dopisů: "Problémy, o nichž Duray mluví a píše, jsou velice choulostivé a diskutabilní: jako takové by bylo třeba je předložit naší veřejnosti, projednat je, vyřešit je. A Duray právě toto toto dělá. Nešíří štvavé zprávy, ale argumentuje: nepůsobí na city, ale na rozum, nežádá výsady, ale spravedlivé řešení. Je možno se s Durayem a s jeho stánoviskem přít, je možno dokázat, že v tom či onom se mylí, že to anebo ono nepromyslel do konca - v demokratickém státě by však nemělo dojít k jeho uvěznění."

Sándor Cscóri, který svou velice působivou předmluvou uvedl Durayovu

životopisnou knížku Kutysszorité, požádal dopisem náš výbor, abychom těmto čtyřem Slovákům veřejně poděkovali. Jeho žádosti vyhovujeme tím, že citujeme jeho slova: "Už pomalu dvě desetiletí se trápím s hanbím tou neutěšenou skutečností, že ve věci maďarských menšin vede boj s různými vládami, mezi jinými i s naší vlastní vládou, jen inteligence v Maďarsku, aniž by v tomto otevřeném a neodkladném zápase vedle nás veřejně vystoupil aspoň jeden člen rumunské, slovenské, sovětské české nebo srbské inteligence jako svého času Ady, Bartók a jiní příkladně vystoupili v zájmu národností tehdejšího Uherska proti maďarskému nacionálnemu. Tito čtyři příslušníci slovenské inteligence prolomili hráz lhůtostnosti a vězeňskými mřížemi nyní podali ruce Miklósi Durayovi a jeho prostřednictvím Maďarům na Slovensku, vystaveným skličujícímu osudu. Vím, že ani čtyři vlastovky neznamenají jaro, ale jakousi naději přece jen přinášejí. Když zatčení Mađera Duraye vzbudilo morální starosti a obavu ve čtyřech příslušnících slovenské inteligence, je možno doufat, že ji vzbudí i v jejich přátelích a postupně i v přátelích jejich přátel.

Výbor za Miklóse Duraye vydal 27.11.1984 u příležitosti setkání Jánoše Rádára a Gustáva Husáka prohlášení, v němž konstatuje, že dopisy žádající zprostředkování a zakročení maďarské vlády a komunistické strany ve věci M. Duraye zůstaly bezvýsledné a že v době jednání vedoucích těchto dvou států bojovník za ústavní práva maďarské menšiny v Československu Miklós Duray zůstává ve vězení. Tisková konference, uspořádaná ke zveřejnění tohoto prohlášení nebyla bohužel úspěšná. Osobně se zúčastnil pouze jediný zahraniční novinář, telefonní hovory přerušila jakási tajemná technická závada.

Dále jsme už jen čekali na určení data soudního jednání. Snažili jsme se zajistit, aby v jednacím sále byli přítomni jak zástupci maďarské veřejnosti, tak představitelé mezinárodních organizací na obranu lidských práv. K tomu už nemuselo dojít. I tak patří upřímné díky všem, kteří se podjali úkolu, jenž byl spojen se značným rizikem.

Tento dopis je posledním prohlášením výboru za Miklóse Duraye.
V Budapešti 20. června 1985 xxxxxxxxxxxxxxxxx

Z materiálu FIDH - Fédération Internationale pour les Droits de l'Homme
Mezinárodní federace pro lidská práva

FIDH je mezinárodní organizace přidružená k OSN a k Evropské radě. Skládá se z třiceti členských lig. Čs. ligou pro lidská práva je výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, jedním z místopředsedů FIDH, zvolených na sjezd vloni v listopadu, je člen VONS Ladislav Lis.

V Lettre č.123-124 reaguje FIDH na represálie, které postihly Alžírskou ligu pro lidská práva /viz minulé číslo Info o Ch 77/. Federace vyslala do Alžírska svého právníka, JUDr. Jeana Gabriela Senghora, pařížského advokáta, který v Alžírsku jednal mj. s ministrem vnitra. Podle zprávy dr. Senghora jsou zatčení stíháni pro činnost ve dvou organizacích, a to Alžírské lize pro lidská práva a Sdružení synů mučedníků. Federace ve svém prohlášení uvádí, že zásahy proti aktivistům za lidská práva pokračují. Vodí vyslat své zástupce na soudní proces. Zdůrazňuje, že i když to alžírská vláda popírá, jsou aktivisté obou organizací stíháni za činnost ve prospěch lidských práv a že takové stíhání je pro Federaci nepřijitelné. Příští zasedání mezinárodního byra FIDH v září nebo říjnu t.r. rozhodne o žádosti alžírské ligy o přijetí do této federace.

V polovině září t.r. byl v Alžírsku zatčen desátý člen ligy, zástupce jejího generálního tajemníka, MUDr. Nach Našomi Nait Džudi. Alarmující je před poslední známé uvěznění: 5. září byl zatčen kabylský zpěvák Lunis Ait Mengellet, který vůbec nebyl členem ligy, nýbrž se "provinil" pouze tím, že uspořádal ve prospěch Ferhata Mehenniho, uvězněného zpěváka a člena ALIP, koncert. Dne 29. září se konal v pařížské Nutualité protestní míting, na němž vystoupily umělecké soubory z Nárobu.

xxxxxxxxxxxxxx

Amnesty International, mezinárodní organizace, zabývající se obranou lidských práv zvláště v souvislosti s vezněním, se obrátila na sovětské

úřady s žádostí, aby objasnily smrt čtyř aktivistů za lidská práva, kteří v průběhu posledních šestnácti měsíců zemřeli v jednom tábore s "přísným režimem" u Perm. Byli to čtyři členové ukrajinské skupiny pro respektování helsinských dohod, a to Oleksa Tichyj, Valerij Marčenko, Jurij Litvin a Vasil Stus. V tábore, který je určen pro nejtěžší zločince, byli často kázeňský trestání: s kázeňskými tresty byly spojeny velmi malé dávky stravy a nedostatečná lékařská péče.

XXXXXX

v samizdatu nově vyšlo...

Václav Benda: Znovu křesťanství a politika: jak dál po Velehradě?

Praha červenec-září 1985, 48 stran formátu A 4

Autor popisuje přípravy a průběh letošních cyrilometodějských oslav a zvláště jejich vvrcholní, pouť na Velehradě dne 7. července 1985, které se podle jeho odhadu zúčastnilo na čtvrt miliónu věřících. Podrobně analyzuje zejména občanské a politické aspekty této události, které přikládá značný význam zhruba v duchu motto, za něž je použit výrok jednoho z účastníků: "Je to historický mezník hned v dvojím smyslu: jednak jsme konečně dosáhli polských počtů, jednak se páni rozhodli vyvolat konfrontaci a prohráli ji."

V dalších kapitolách textu jsou jednak zmínovány bezprostřední politické důsledky, jednak analyzovány možnosti a perspektivy katolické církve v Československu a koncem konci celé naší společnosti. Některé pasáže mají až programatický charakter. Benda se v nich snaží formulovat a zdůvodnit jakousi obecnou strategii. Vytyčuje čtyři problémy, jejichž řešení pokládá za politicky nejnálehavější: a/ Obnovu občanské společnosti, která byla státní mocí záměrně atomizována, tj. zbevna informačních vazeb, přirozených vztahů i společné sdílených základních hodnot; b/větší "politizaci" či "občanský přesah" katolické církve jako nezbytnou podmínce svobodného náboženského života a současné morální závazek věřících vůči ostatním spoluobčanům; c/vytvoření prostoru pro česko-slovenské dorozumění a aktívni spolupráci; d/internacionalizace a koordinace nezávislého občanského usilování všeho druhu v celém východním bloku. Benda pokládá velehradskou pouť za významný přelom témař ve všech naznačných směrech a snaží se vytyčit některé další úkoly. Obširně, za pomocí teologických i praktických argumentů dokazuje, že každý smír s totalitní mocí je nebezpečný a trvale nemožný, že za této okolnosti je nejen právem, ale přímo povinností křesťanských laiků politicky se angažovat při obraně svobody spravedlnosti a lidské důstojnosti. V závěru práce závětne vyzývá katolické rády a řeholní společnosti, aby poskytly tomuto úsilí laiků nezbytnou duchovní oporu, aby byly připraveny fungovat jako "paralelní" autorita v případě, že by se státu podařilo ochromit nebo ovládnout činnost normální církevní hierarchie.

Luboš Kohout: Kritické poznámky ke studii Nacismus a katolická církev, cca 3600 slov, září 1985

L.Kohout hodnotí zmíněné "zamyšlení ke 40. výročí konce druhé světové války" - mylně je pokládajíc za "historickou studii", za práci "katolického historika nebo historiků" - vcelku pozitivně. Zvláště occňuje, že se "autorovi podařilo prokázat pravdivost a nesmíritelnost ideologie církevní a ideologie nacistické", že vůbec největší přínos práce pak pokládá, že je zde statisticky i jinak doložen protinacistický odpor katolíků a zejména kněží v českých zemích. Kriticky upozorňuje na omezený záber úvahy ve smyslu regionálním /prakticky jen postoj katolické církve v Německu a na území někdejšího Československa/, tak ve smyslu pozornosti vůči zásadním ideovým stanoviskům církve a opomíjení jejich konkrétních politických počinů. Což jsou konstatování víceméně pravdivá, kdyby se ovšem zmíněná úvaha prezentovala jako vyčerpávající historická studie a ne jako převážně pietní zamyšlení nad bojem proti nacismu a jeho obětmi. Pro úplnost dodačme, že motto z dokumentu Charty 77 "Právo na dějiny" připojil k textu úvahy Nacismus a katolická církev teprve jeho anonymní vydavatel a že proto autor i onoho textu nenesou žádnou odpovědnost za even-

tuální asociace s ním spjaté.

Luboš Kohout: Kritické poznámky k polemice J. Šabaty s Laureatem, Kohoutem, Tesařovou a jinými, cca 3200 slov, léto 1985

Luboš Kohout: Čínská revoluce a hledání cest k vlastnímu modelu socialismu, 241 stran formátu A 4, 1985

Obsáhlá práce, v níž autor zpracoval řadu údajů a faktů z nedávných čínských dějin. Snaží se objasnit význam ideologické a politické roztržky s SSSR, význam "čínské kulturní revoluce" i změny, které v Číně nastaly po smrti Mao Ce-tunga, a to vše s ohledem na mezinárodně politické vztahy.

Vlastimila Tesařová: O vztahu mírového hnutí k německé otázce i dalších problémech, cca 3 500 slov, červenec 1985. Polemika se statí Jaroslava Šabaty "O demokratickou a revoluční identitu levice našich dnů", který jako reakci na Laurcatův text napsal Jaroslav Šabata.

Christianus: Co vzkázal Jan Favel II. vedení Pacem in Terris, Orientace 12, cca 2000 slov, z toho 900 slov korespondence a 1100 slov Christianův komentář, září 1985.

Autor zveřejňuje nejprve v úplném a přesném znění korespondenci mezi vatikánem a kněžskou organizací Pacem in Terris. V připojeném komentáři uvádí na pravou míru falešné informace čs. tisku /Lidová demokracie, Katolické noviny/, podle něhož jakoby se propeč smířil s existencí PiT. Na textu telegramu kardinála Casaroliho se dovozuje, že kurie nadále považuje PiT za nedovolenou kněžskou organizaci a že zůstává neústupná ve věci občanských práv a náboženských svobod.

G.B. Zorzoli: Kritika a scénáře technologické revoluce, překlad z Finascity z 27.10.1984, cca 3200 slov. Autor se zabývá nutnosti reagování politické levice na nové společenské jevy, jako jsou technologické inovace, počítačová technika, geografické a národní aspekty ekonomiky.

Rudolf Zukal: Osudy české inteligence, zejména ekonomicke, únor 1985, 130 stran. Cást širší úvahy venované vztahu politiky a ideologie k ekonomice. Práce pojednává o postavení čs. inteligence ve společnosti. Obsáhlá kapitola je věnována emigraci po roce 1945. Autor uvádí čísla, tabulky a přehledy.

Rudolf Slánský: Změny v Moskvě - změny v Praze: červenec-srpna 1985, cca 5000 slov. Autor hodnotí možnosti politických a hospodářských změn po nástupu Gorbačova střízlivě a skepticky, leč s určitými nadějemi. Svou práci sám shrnuje slovy: "Výsledkem tohoto procesu s největší pravděpodobností bude, že se dříve nebo později /bohužel spíše později/ prosadí dynamičtější pojetí společenského vývoje. Není třeba si dělat iluze, že by to znamenalo něco víc než odstranění těch největších překážek, které se tu nakupily v letech normalizace do cesty ekonomickému růstu a jakýmkoli projevům nemnipulovaného včerejšího, kulturního i vědeckého života.

Je to ale tak málo? Je a není. Zcela jistě se nezmění základy politického a ekonomického systému, který trvá v naší zemi už téměř čtyřicet let a s nímž se po zažitých zkušnostech ztotožňuje pouze malá část naší společnosti. Jsou však malé změny, nikoli systémové, nýbrž jen funkční, tak zcela zanedbatelné? Každý, kdo žije v této zemi, ví, jaký byl a je rozdíl mezi pedesátými lety či obdobím normalizace a polovinou let šedesátých s jejich intelektuálním kvasem či krátkým bouřlivým obdobím Pražského jara. Není toho málo, co je dnes nutné a zítra bude snad možné změnit tak, aby to všem usnadnilo každodenní život."

Polemika Jana Kozlíka a Petra Krejčího s Václavem Bendou. Václav Benda napsal již v roce 1985 své Poznámky k poznámkám často slyšeným, které věnoval mj. svým názorům na ideovou východiska socialismu. Jan Kozlík a Petr Krejčí sepsali v nedávné době své reakce - "Troč se mi nelibí poznámky k poznámkám Václava Bendy a k Bendově "klctbě sociální rovnosti". Ve svých textech odmítají Bendovy názory jako neslučitelné s duchem Starého i Nového zákona a přihlašují se k myšlence sociální spravedlnosti. /Jak plně z pozdejších Bendových textů je jejím stoupencem i V. Benda./ Všechny

tři statě vyčly v samizdatové brožurce formátu A5, 23 strany.

Enrico Banti: Co je život? a moderní víra a starokřesťanské vyznání víry. Dvě statě italského teologa, každá v rozsahu cca 7000 slov, přináší řadu argumentů a vysvětlení z oblasti křesťanské víry, a to jak vzhledem k rozvoji vědy a techniky, tak z pozice historické a morální.

xxxxxxxxxxxxxx

Krátké zprávy

Ota Bokroš z Chomutova a Miloš Kraus z Plzně odvolali své podpisy pod prohlášením Charty 77 z 1.1.1977.

xxxxxxxxxxxxxx

S potěšením sdělujeme, že do rodiny samizdatových publikací přibyl nový filozofický časopis PARAF /Paralelní akt filozofie/. První číslo, které má 111 stran, bylo mezi zájemce distribuováno v letních měsících. V úvodníku, podepsaném Václavem Běhou /jehož jméno je uváděno také ve vyznění adresy redakce/, se za jediné hledisko prohlašuje odborná úroveň prací a výslovně se volá po co nejširším ideovém spektru. Časopis se chce stát především fórem pro vzájemné seznámení a plodnou výměnu názorů mezi jednotlivými nezávislými filozofickými okruhy a školami, jichž v československu působí nemálo: hodlá proto přebírat i texty, které v samizdatu již vyšly. První číslo uvádí statě z过or filozofů domácích /Javorová, Machovec/ i exilových /Kohák/, překlad ukázky z E. Lévinace spolu se stručným medailónem o autorovi a jeho díle. dále řadu recenzí a informací. Vydavatelům přejeme mnoho úspěchů a hlavně doufáme, že se brzy dočkáme dalších čísel.

xxxxxxxxxxxxxx

Se stojným potěšením a stojným očekáváním příštích čísel zveřejňujeme informaci o zrodu dalšího samizdatového časopisu:

REFLEXE je název nového časopisu pro pěstování filozofického a teologického myšlení. Programově se hodlá zabývat zkoumáním povahy krize, v níž se ocitá evropské myšlení v současné době, jakož i rozsahem toho, co z dospělé tradice zůstává ještě natolik nosné, aby mohlo pomoci k překonání dnešní krize. A protože evropská myšlenková tradice je nemyslitelná zejména bez řecké filozofie na straně jedné a bez židovsko-křesťanského myšlení na straně druhé, časopis "nechce utíkat" ani z momentální dějinné chvíle, ani z konkrétní národní a kulturní situace - a tudíž ani z uvedených dvou velkých linií bez nichž Evropa není Evropou.

V prvním čísle najdeme studie o smyslu dějin s "české otázce" /Komárová, Zvěřina/, o povaze česù /Dubský/, o vztahu myšlení a víry /Trojan, Hejdánek/, o neopředmětnosti /Balabán, Hejdánek/ a o filozofickém významu aktuálnosti /Gluckemann/: dále pět recenzí, čtyři příspěvky diskusní a poznámky. Číslo není průběžně stránkováno, odhadem cca 180 stran A4.

L.T."

xxxxxxxxxxxxxx

Již minule jsme se zmínili o existenci nového časopisu Komentáře, které se mají cíle k světu: za poslední tři měsíce byla vydána již čtyři čísla. Z obsahu plynne, že redakce se zaměřuje na problémy míru a na evropskou politiku. V prvním čísle jsou články Jiřího Hájka /jeho příspěvek do Amsterdamu/, Jiřího Dienstbiera a Luboše Dobrovského, projev britského ministra zahraničí v Praze, dokument Charty 77 k 10. výročí podpisu Závěrečného aktu v Helsinkách a konečně dopis dvacetí evangelíků z českobratrské církve věkřesťanskému mírovému shromáždění z června t.r., o němž Info o Ch 77 nereferovaly. Druhé a třetí číslo Komentářů obsahují různé, převážně zahraniční reakce na Pražskou výzvu. O většině textů zde zveřejněných jsme stručně pojednali v minulých dvou číslech Info o Ch 77, z dalších uveďme alespoň dopisy polského KOS a Jansze Onyszkiewicze do Amsterdamu, materiály britské liberální strany, vyjádření Mihaila Markoviče a dopis Petera Cedočana. Čtvrté číslo Komentářů přináší velmi zajímavý rozhovor s aktivistou podzemní Solidarity Zbygkiem Janasem, stál mědarských publicistů Agnes Hellerové a Ference Fehéra. Východní Evropa ve stínu nového Rapella a rozhovor, který s Jackem Kuronem pořídil Jan Mient Faber. Je nepochybně, že Komentáře vyplňují mezera, která v českém samizda-

tu dosud byla: seznámuji totiž čtenáře s politickými názory a stanovisky z československá i zahraničí: oproti sborníku Střední Evropa se omezují jen na oblast politiky a svým levicovějším zaměřením představují jeho vlnodnou protiváhu. Lze jen doufat, že příští čísla budou lépe redigovala a že se zvýší jazyková úroveň, jež dosud byla, zvláště u překladů, dosti nízká.

xxxxxxxxxxxxxx

S dvouletým zpožděním se nám dostala do ruky první dvě "zkušební čísla kvartalnika Opinie", vydávaného v češtině polským samizdatovým nakladatelstvím ATSW. Ide o jakýsi čtvrtletní výběr /v rozsahu cca deseti stran/ nejdůležitějších ukázek ze širokého spektra polského nezávislého tisku. Je psán v jazyce, který podle nejlepšího přesvědčení našich polských přátel zřejmě má být čeština a který je skutčně pro českého čtenáře srozumitelnější /ač místy ošidnější/ než polština s úskalím jejího pravopisu. Aktuální politická stanoviska a reakce jsou pochopitelně poznámeny také dvouletým odstupem a výrazně změněnou situací. Navzdory oběma témto handicapům je však četba Opinie spojena se zvláštní autentičností a naléhavostí, jako např. nezakusí posluchač sebeaktuálnějšího zahraničního vysílání v polštině, byť by mu tento jazyk nečinil žádných problémů. Skutečné solidaritě a srozumění, přeměně myšlenek Solidarity v účinnou a univerzální zbraň pravděpodobně více prospívají takovéto pokusy než chladná, technicky perfektní a dokonale komerčionalizovaná masová média. Proto doufáme, že naši polští přátelé na tento svůj záslužný počin nereagovali a či se k němu vrátí - a že se k nám příště jeho plody dostanou dříve a v hrajnějším rozsahu.

xxxxxxxxxxxxxx

výbor Jazzové sekce Pražské pobočky Svazu hudebníků ČSR posílal 9. září 1985 českému ministru kultury Milánu Klusákovi dopis, v němž se uvádí dosavadní smutné zkušenosti Jazzové sekce s ministerstvem kultury. V závěru dopisu se píše doslova:

"Bohužel, vážný pane doktore, jste za svůj resort zodpovědný nám všem. Jeho činnost po mnoho let způsobuje, že obyčejní lidé ztratili důvěru v československou zákonost a v občanské jistoty. Bráníte jim v uskutečňování oprávněných kulturních zájmů, které jsou jim zaručeny také helsinskými dohodami. Jste původci trvajících sankcí a dnes si nemůže být nikdo jist, jak bude dále naloženo s jeho stížností, kterou Vám zašla. Mojenecsky jste se obrnili proti kritice zdola a co nejtvrďejí ji potlačujete. Není vám svaté nic a míru své vůle ani neskrýváte; pracovníci kultury konfiskují v knihovnách publikace o koncentračních táborech, o údělu komunistů za války, o předválečném lcvicovém umělcí E. F. Burianovi. Váš resort stojí za domovními prohlídkami, zaraženými výjezdy do zahraničí, vy osobně jste se podílel na vyhazověch z práce, kvůli ministerským štvanicím zemřeli dva pacifisté lidé."

Vyzýváme Vás proto, pane Klusáku, abyste odešel ze své funkce ministra kultury ČSR. Vyzýváme Vás jménem občanů, jménem kulturních pracovníků, jménem členů politických stran, jménem nastupující generace, která je sdružena v naší organizaci. Patří-li všechna moc opravdu lidu, jak čteme v naší ústavě, poslechněte jeho podstatnou část." Dopis podepsalo pět členů výboru.

xxxxxxxxxxxxxx

Ludvík Vaculík: Srpnový den /fejeton/

Auto zas rozdává domům prapory, také "Plzeňský dvůr" dostává svůj díl. Totéž slunko, jenom nebezpečnější, svítí dolů Belkredkou, rok je pryč, a byl to mžik. Jednou si to budu muset říct o celém životě, nejsem se sebou spokojen, vůbec! Poměry mě znhybňují, kladu ssi malý odpor. To není velká slavnost, mít k věcem pořád týž postoj a nepást už ani po změnách. Mám opravdu jen taklik síly, kolik jí cítím?

Ale tco si někam vyjedu, pobudu tam, vrátím se, a uvidím, co lepšího tu uvidím. Mám cestovní pas! Je šedozeleň, mám ho pět minut, jdu pomalu a dívám se do něho, je v něm pěkná moje podobizna, měl bych si ho vyfotit. Smít jet do tzv. socialistických států: po šestnácti letech nchybu mohl bych teď, jsou tři hodiny, zmířit na sever či na jih k hranici a zaražené

stráži říct: "No, to mi zařídil náš poslanec, jmenuje se Obzina!"

Styděl jsem se, snad obstarožně, když jsem za ním loni v listopadu šel. "Já jsem vás nevolil, ale něco od vás potřebuju," chtělo se mi poctivě říct. Ale on to ví, ví o mně víc než já, byl ještě přede dvěma roky ministrem vnitra. Tak jsem jen řekl, co potřebuju a proč. "Škoda, že jste nepřišel před dvěma lety, to bych vám to zařídil sám," řekl, "ale slibuju, že se za vás přimluvím, protože si myslím, že máte cestovat," řekl a udivil mě.

Přes půl roku jsem se pak přece jen rozmýšlel, mám tu vlivnost vzít?

Když mi ten pes dají, v jakém budu světle? Teď, s pasem v ruce, a ty prapory okolo, připadám si doběhnutě: to abych ho příště volil! Jak to vysvětlím Chartě a tobě milý čtenáři? Jenže kdyby každý z nás plnoletých, ale inteligenčních a poctivých, dal svému "poslanci" jeden praktický požadavek a on ho takhle splnil – stanou se z nich opravdu poslanci! Je snad krom katastrofy jiná cesta ke zlepšení věci? Ano, udělali mi potíž: zmenšili mou křivdu, čímž omezili mou svobodu. Neboť moje svobodné slovo, jak čtenář zná, to bylo hlavně významné mručení, opatrné nadávání a jasné narážky.

Překračuju ostrou hranici slunce a jdu stinnou stranou ulice na poštu, kde mi leží dopis z Norska. Ukažuje se, že je od paní Milady Blekastadové – Topičové, otvírám ho: obsahuje šek na pět set norských korun s vysvětlením, že to je honorář. Není to zvláštní den, dneska, pěkný? Jdu zase ulicí dolů, pomalu a široce, volkoryse dávám přednost automobilům a myslím si své: ten honorář asi je za loňské "Léto v Trondhejmu". Jak jsem nad tím městem spálil pes, sedl do člunu, jenž mě vynesl na moře, a dodnes po mně nění stopy. Když jsem to tenkrát pod jabloní dopsal, hned mi napadlo, že by si to Norové mohli obtisknout, protože je to pěkné a politicky exotické. Ale to by jim musel někdo předložit! Vstupuji do telefonní budky:

"Ahoj, Zdeňku, jsi doma? Já přijdu, musím ti něco říct." V trafice si kupuju "Naší rodinu" a pohlednici s obydleným Karlovým mostem, chci malou tříkorunovou známkou s domečkem, ale musím vzít tři politické plakáty po koruně. Vcházím do "Plzeňského dvora".

Je to tu nějaké horší, jakoby. Už jak procházím chodbou do dvora, tkne se mě, že akvárium s rájovci je vybouráno ze zdi. Ubrusy jsou jakoby halabala nahrozené, většina stolů je holá. Kaštany jako by také nebyly pořádně zelené. Neměli tu loni nádoby s květinami? A kde je nás černoušek, šikovný? Lajdáckou chůzí blíží se mladá číšnice, ještě se však otáčí, aby komusi za sebou křiklavě cosi dořekla, další zhřešení. "Prosím zmrzlinu a kávu." "Zmrzlinu nemáme." Jak to, ještě loni jste ji měli! Pokrčí rameny bez stopy humoru, má mě za hlupáka. "Tak tu kávu a tonik, prosím."

Nahlížím zatím do svého časopisu, na stránku, kde se katolíci pořád spikují k založení katolické rodiny. Při kávě vyndávám pohlednici. Nejdřív nalepím tři ošklivé známky, abych věděl, zбудeli místo na adresu. "Milá paní Milado..." Píšu, že sedím pěkně v "Plzeňském dvoře", protože jsem právě dostal pes/otevírám ho a prohlížím/, a že mi v pořádku došel šek /vynádávám ho a čtu si ho celý/, a pak uvažuju, co ještě připsat. Cítím, že bych to vše měl víc komentovat, ale drždí mě starší manželská dvojice, která se moc hlasitě baví o své banální domácnosti, rád bych si odsedl, ale další stoly jsou už nepokryté. Končím s díky a pozdravem, a platím.

Stíny na ulici se natáhly souběžně s kolejemi tramvaje, když je překračuju, pomalu a klidně. Přijdu domů, umývám si ruce, přičemž si vzpomenu začít rostlinky. Beru si čistou košili, pohlédnu do pasu, odložím jej do šuplíku, sedám do křesla a otvím novou Šimečkovu knížku "Kruhová obrana" na stránci, kde se uvážuje, jak nás jedině malé osobní dějiny mohou trochu krýt před velkými veřejnými. Napadá mi zavolat mu a říct, k čemu u mě došlo. Ale to by asi nebylo moudré, oni by si mohli myslet, že si okamžitě něco smlouvám, a to zazvoní ostře a dlouze zvonek.

Samořejmě, teď vám: měl jsem vzít pes, odchýlit dveře a vhodit ho na chodbu. To by byl trumf a důkaz, že vám žádný ani poslanec či ministr, ani prezident či čert v žádné náladě nepřemůže materiál, z něhož naše poměry jsou. Bohužel však jsem šel napřed otevřít a teprv když mi tí dva muži

řekli, ať jim to zase vrátím, donesl jsem jim to.

Pak jsem si umyl ruce. Podíval jsem se po stole a okolí, zda tu neschovávám něco, co by ke mně přilákalo domovní prohlídku a vypravil jsem se ke Zdeňkovi. V tramvaji, sedě pohodlně, s výhledkou na špalír praporu svobody a revoluce, jsem pocítil, že jsem zas ve staré formě.

"Ahoj, Zdeňku! Mám zajímavou příhodu, člověče," říkám ve dveřích. "To já -ne, nezouvez se. mám možná zajímavější", usměje se, "dali mi dneska pas."

/Srper 1983/

Pozn. - Omluvte případné překlepy a nedostatky v tomto čísle!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXX

XXX

X

XXX

XXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX